

ҚАЛА МЕН САЛА

«ЖАНҰЯҒА» 23 МЫҢ АДАМ ЖҮГІНДІ

4-БЕТТЕ

МӘСЕЛЕ

ДӘРІ-ДӘРМЕК НЕГЕ ЖЕТПЕЙ ҚАЛДЫ?

6-БЕТТЕ

РУХАНИ ЖАҒҒЫРУ

БАҒЫ ЖАНБАҒАН БІР ДЫБЫС

10-БЕТТЕ

@NurSultanNewsBot t.me/elordainfo

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ / 1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ASTANA

№101 (4070) | Бейсенбі | 27 тамыз 2020 жыл

AQSHAMY

АҚОРДА

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев 1 қыркүйекте Қазақстан халқына кезекті Жолдауын жариялайды.

Қазақстан Республикасы Президентінің жыл сайынғы дәстүрлі Жолдауы 2020 жылдың 1 қыркүйек күні өтетін Парламенттің кезекті сессиясының ашылуында жарияланады. Парламенттің қос Палатасының бірлескен отырысында Мемлекет басшысы еліміздің дағдарыстан кейінгі кезеңдегі негізгі даму мақсаттары жайында айтады. Жолдаудың басым бөлігі экономикалық және әлеуметтік мәселелерге арналады.

2

Соңғы жылдары бас қалада абаттандыру жұмыстары қарқынды жүрізілді. Қала әкімі Алтай Көлгіновтің тікелей тапсырмасы бойынша, бұрын сыйқы кеткен саябақтар қайта ажарын тапса, қаладағы және қала шетіндегі қараусыз қалған жерлерде абаттандыру жұмыстары жүргізіліп, тұрғындарға қолайлы тынымбақтарға айналды. Биылдың өзінде қала бойынша 150 аула мен 50 қоғамдық кеңістік абаттандырылды.

АБАТТАНДЫРУ ЕЛОРДАНЫҢ АЖАРЫН АШАДЫ

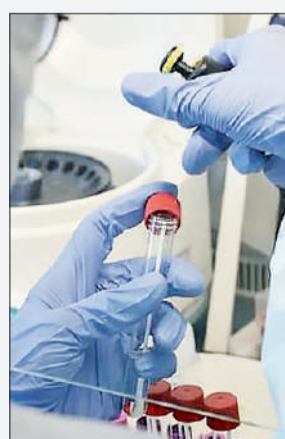
**COVID-19
ҚАЗАҚСТАНДА**

АУРУ ЖҮҚТЫРҒАНДАР:	105 075
ЖАЗЫЛЫП ШЫҚҚАНДАР:	93 990
ҚАЙТЫС БОЛҒАНДАР:	1 523

Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі 2020 жылдың 3 қазанында 2006 жылғы үлгідегі 2 000, 5 000 және 10 000 теңгелік банкноттарды айырбастау кезеңінің аяқталатынын еске салады.

Қолма-қол ақша айналымынан алынған банкноттарды Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының қолданыстағы ақша белгілеріне айырбастау тек қана Ұлттық банктің филиалдарында жүргізіледі.

ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Ералы Тоғжановтың төрағалығымен өткен Ведомствоаралық комиссия отырысында нысандардың қызметін жеңілдетудің екінші кезеңі мақұлданды.

Денсаулық сақтау министрлігі шектеу шаралары ел бойынша COVID-19 инфекциясын 10 есеге, жедел жәрдемді шақыру санын 4,2 есеге, ауруханада жатқандардың санын 80 пайызға төмендетуге мүмкіндік бергенін, ал мобильді бригадалар саны 7,6 есеге артқанын хабарлады.

ВАЛЮТА БАҒАМДАРЫ | € EUR/KZT 468.67 \$ USD/KZT 412.55 ₸ RUB/KZT 5.78 ¥ CNY/KZT 58.78

www.astana-akshamy.kz

41870223050016

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАБЫЛДАДЫ

Мемлекет басшысы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің төрағасы Алик Шпекбаевты қабылдады. Алик Шпекбаев Қасым-Жомарт Тоқаевқа Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің биылғы 7 айда атқарған жұмыстарының негізгі қорытындылары туралы есеп берді.

Агенттік төрағасы саяси мемлекеттік қызметшілер мен жауапты басшыларды сыбайлас жемқорлыққа қарсы шара қолданбағаны үшін қызметінен босатуға және нормативтік-құқықтық актілерді жемқорлыққа қарсы сараптамадан өткізуді қалпына келтіруге қатысты Мемлекет басшысының бұған дейін берген тапсырмаларының орындалуы туралы баяндады.

Президент мемлекеттік органдардың жұмысына қызмет көрсету моделін енгізудің маңыздылығын атап өтіп,

Агенттіктің азаматтық қоғам өкілдерімен бірге сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және адалдық идеологиясын ілгерілету жөніндегі іс-қимылдарына оң баға берді.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы 19 тамыз күні Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі кеңесте жемқорлық қылмыстар үшін жауапкершілікті қатаңдатып, қоғамдық бақылаудың тиімділігін арттыруға қатысты берілген тапсырмаларды тезірек заң жүзінде іске асырудың қажет екенін

айтты.

Сонымен қатар, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Ұлттық ғылыми медицина орталығы» АҚ басқарма төрағасы Абай Байгенжинді қабылдады. Абай Байгенжин Президентке Ұлттық ғылыми медицина орталығы атқарған жұмыстардың қорытындылары туралы баяндады. Кездесу соңында Мемлекет басшысы орталықтың халық денсаулығын сақтауда үлкен жұмыс атқарып жатқанын айтып, алдағы қызметтеріне тілектестік білдірді.

АБАТТАНДЫРУ ЕЛОРДАНЫҢ АЖАРЫН АШАДЫ

Алтай Көлгінов қаланың бірқатар аулаларында жүргізілген жөндеу жұмыстарының барысымен танысты. Бұл туралы елорда әкімі өзінің инстаграм парақшасында жазды.

Қала әкімі кешкілік аралау барысында Алматы ауданының бірқатар аулаларында (Абылай хан көшесі, 55, Ғ.Мүсірепов көшесі, 10/3) жүргізілген жөндеу жұмыстарын өз көзімен көріп қайтты.

Ғ.Мүсірепов көшесі, 10/3 бұрын қылтаны жоқ батпақ жер ғана болатын. Бұл мәселені аудан тұрғындары қала әкіміне мәлім еткеннен кейін аталған аумақта абаттандыру жұмыстары жүргізілген болатын. Жөндеуден кейін жаңа аула барлық жастағы тұрғындарға ыңғайлы болды. Аулада спорт түрлерімен айналысуға, футбол ойнауға болады. Үлкен кісілер немерелерімен уақыт өт-

кізе алады. «Алматы ауданының аумағында алдағы уақытта тағы да бірқатар тынымбақты абаттандыруды жоспарлап отырмыз. Бұл ауданда биыл абаттандырылған аулалар саны 33, алдағы уақытта қала бойынша 150 аула мен 50 қоғамдық кеңістік абаттандырылды. Сондай-ақ №37 «Арман» балабақшасына күрделі жөндеу жұмыстарын жүргіземіз. Биыл 26 білім беру нысанын (мектептер, балабақшалар, колледждер) жөндейміз. Бірқатар көппәтерлі тұрғын үй кешендеріне күрделі жөндеу жүргіземіз. Оған «Жұмыспен қамтудың жол картасы» бағдарламасы айтарлықтай көмектеседі» жазды Алтай Көлгінов.

АЙЫНА – 5 МИЛЛИОН БЕТПЕРДЕ

Кеше ҚР Премьер-министрінің орынбасары Ералы Тоғжанов Денсаулық сақтау, Индустрия және инфрақұрылым даму министрлігі мен Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің лауазымды мамандарымен бірге елордадағы «Қазақстан Аселсан Инжиниринг» компаниясы мен салынып жатқан Ұлттық ғылыми онкология орталығына барды.

Азамат
ЕСЕНЖОЛ

Қала әкімі кешкілік аралау барысында Алматы ауданының бірқатар аулаларында (Абылай хан көшесі, 55, Ғ.Мүсірепов көшесі, 10/3) жүргізілген жөндеу жұмыстарын өз көзімен көріп қайтты.

Ғ.Мүсірепов көшесі, 10/3 бұрын қылтаны жоқ батпақ жер ғана болатын. Бұл мәселені аудан тұрғындары қала әкіміне мәлім еткеннен кейін аталған аумақта абаттандыру жұмыстары жүргізілді. Жөндеуден кейін жаңа аула барлық жастағы тұрғындарға ыңғайлы болды. Аулада спорт түрлерімен айналысуға, футбол ойнауға болады. Үлкен кісілер немерелерімен уақыт өткізе алады. «Алматы ауданының аумағында алдағы уақытта тағы да бірқатар тынымбақты абаттандыруды жоспарлап отырмыз. Бұл ауданда биыл абаттандырылған аулалар саны 33, алдағы уақытта қала бойынша 150 аула мен 50 қоғамдық кеңістік абаттандырылды. Сондай-ақ №37 «Арман» балабақшасына күрделі жөндеу жұмыстарын жұмыстарын

жүргіземіз. Биыл 26 білім беру нысанын (мектептер, балабақшалар, колледждер) жөндейміз. Бірқатар көппәтерлі тұрғын үй кешендеріне күрделі

жөндеу жүргіземіз. Оған «Жұмыспен қамтудың жол картасы» бағдарламасы айтарлықтай көмектеседі» жазды Алтай Көлгінов.

ОҢ ӘСЕР БАЙҚАЛАДЫ

(Соңы. Басы 1-бетте)

Қол жеткізілген оң әсерді ескере отырып, ведомствоаралық комиссия биыл 31 тамыздан бастап келесі нысандардың қызметін қайта бастау туралы шешім қабылдады: діни объектілер (жеке, ұжымдық іс-шаралар өткізілмейді); бассейндер (жеке форматта, 1 келушіге 5 ш. м. су беті есебінен, алдын ала жазылу арқылы); жаттығу залдары (1 келушіге 5 ш. м. дейін, алдын ала жазылу арқылы); спорт кешендері (1 келушіге 5 ш. м. дейін жеке және топтық жаттығулар үшін); мәдениет нысандары (1 келушіге 5 шаршы метрге дейін, толымдылығы 50 пайыздан аспайды, оның ішінде кемінде 2 метр әлеумет-

тік қашықтықты сақтай отырып, 30 адамға дейін ұжымдық дайындықтар, үзілістерде бөлмелерді жөндеу, бетперде тағу); ерекше қорғалатын табиғи аумақтар: мемлекеттік ұлттық табиғи парктер, қорықтар, резерваттар және т.б. (жеке және ұжымдасқан топтар үшін 15 адамнан аспайтын, әлеуметтік арақашықтықты сақтай отырып, кемінде 2 метр, бетперде тағу); қала маңындағы жолаушылар пойыздарының/электр пойыздарының, қалааралық, облысшілік автобустардың/шағын автобустардың қозғалысына рұқсат беріледі.

Кеңес қорытындысы бойынша Премьер-Министрдің орынбасары бірқатар нақты тапсырма берді.

АСТАНАДАН АУЫЛҒА ДЕЙІН...

■ АҚМОЛА ОБЛЫСЫ

Шуйское ауылында жергілікті кәсіпкер жұмысшыларға арнап 10 үй салып жатыр. Әрқайсының құрылысына 20 миллион теңгеге жуық қаражат жұмсалады. Бұл үйлер бой көтерген соң жұмысшыларға беріледі. Алғашында оларға қызметтік баспана ретінде ұсынылғанымен, шаруашылыққа ұзақ уақыт тұрақты еңбек еткендерге жекеменшікке берілімек.

■ АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ

Көксу су бөгеті қалпына келтіріліп жатыр. 1963 жылы салынған құрылыс бұған дейін бірде-бір рет жөндеу көрмеген екен. Соның салдарынан стратегиялық нысанның су өткізу деңгейі төмендеп кеткен. Жаңа каналдың құрылысы күзде, яғни, егістік алқаптарға су беру тоқтатылғанда басталады. Ал оған дейін мердігер мекеме тоспаның жанындағы суағарды пайдалануға береді.

■ ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ

Облыста талшықты-оптикалық байланыс желісінің құрылысы аяқталып, 14 ауылға 206 шақырым желі тартылды, 52 мемлекеттік мекеме жылдамдығы жоғары интернетке қосылды. Осы жобаның арқасында мұғалім, дәрігер, мемлекеттік қызметшілер электронды қызметтерді кеңірек қолдану мүмкіндігіне ие болды.

■ АТЫРАУ ОБЛЫСЫ

Атырауда коронавируспен ауырған науқастарға арналған оңалту орталықтары ашылды. Мұнда физиотерапия, массаж, тыныс алу жаттығулары секілді ем шаралар жүргізіледі. Игі бастама аудандарда да жүзеге асырылмақ. Бүгінде жаттығу залдарына ем-домға қажетті жабдықтар әкелініп жатыр.

■ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ

Облыста 29 елді мекенге сапалы ауыз су тартылады. Барлық жобаны жүзеге асыруға 15 миллиард теңгеден аса қаражат бөлінген. Өңірдегі Жангелдин ауданындағы үш ауыл жыл соңына дейін орталықтандырылған су желісіне қосылады деп жоспарланған.

@NurSultanNewsBot | t.me/elordainfo

«ЖАНҰЯҒА» 23 МЫҢ АДАМ ЖҮГІНДІ

» Бір жылдан бері Нұр-Сұлтанда «Жанұя» отбасы институтын қолдау орталығы жұмыс істейді. Онда елордадағы отбасылар құқықтық, психологиялық және әлеуметтік көмек алады. Орталық жұмыс табуға, кәсіптік оқудан өтуге, әлеуметтік және тұрғын үй бағдарламалары туралы ақпарат алуға, сондай-ақ оларға қатысуға көмектеседі.

Ашылған күннен бастап орталыққа 42 017 сауал бойынша 23 039 өтініш келіп түсті. Адамдар қойған сұрақтардың көп бөлігі атаулы әлеуметтік көмек – 22 620, мемлекеттік жәрдемақы – 6 278 және тұрғын үй – 3 020 мәселелеріне қатысты.

Орталықта 12 мемлекеттік орган мен квазимемлекеттік сектор ұйымдарының жұмысы ұйымдастырылған. Онда «Азаматтарға арналған үкімет» КЕАҚ, жеке сот

орындаушыларының өңірлік палатасы, қала әкімдігінің әкімшілігі, жұмыспен қамту орталығы, тұрғын үй қоры, тұрғын үй құрылыс жинақ банкі, бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры, әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры, қазпочта, құқық қорғау органдары және басқа да құрылымдардан кеңес алу мүмкіндігі бар.

Сондай-ақ «Жанұяда» «Кәсіпкер ана» аналарға өз бизнесін дамытуға көмек-

теседі. Көпбалалы және аз қамтылған отбасылар мұнда өз бизнесін бастауда қолдау таба алады. Ол үшін бизнес құру тәжірибесімен бөлісетін табысты әйелдермен Self Made мотивациялық бизнес-тренингтер өткізіледі.

«Жанұя» орталығының алаңында Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің қоғамдық қабылдауы да ашылды. Азаматтарды кесте бойынша қабылдауды аудан басшылары, басқармалар мен басқа да ұйымдардың басшылары жүргізеді.

«Қиындыққа кезіккен жанұяларға көмек көрсетін орталықтың басты мақсаты – отбасыларға психологиялық, әлеуметтік және заңгерлік көмек көрсету. «Жанұяда» 70-тен аса мемлекеттік қызмет көрсетіледі. Орталықта рухани құндылықтарды дамытуға, қайырымдылық, көмек көрсетуге бағытталған іс-шаралар, сондай-ақ көп

балалы аналарға арналған бос орындар жәрмеңкелері мен семинар-тренингтер өткізіледі» дейді «Жанұя» отбасы институтын қолдау орталығының директоры Әйгерім Тәңірбергенова.

Естеріңізге сала кетейік, «Жанұя» отбасы институтын қолдау орталығының жұмысы 13 мамырдан бастап қайта жанданды. Қабылдау санитарлық талаптарды сақтай отырып жүзеге асырылады. Бұл ретте орталықтың барлық қызметтерін онлайн режимде немесе 57-87-00, 57-88-88 нөмірі арқылы алуға болады.

Бақыт ТОҚСАНБАЕВА, көпбалалы ана

«Орталыққа тәжірибелі мотиваторлар келіп, тренингтер өткізеді. Бұл мен үшін үлкен мүмкіндік. Өз бизнесімді бастау үшін өзімнің күшті және осал тұсымды анықтадым. Осындай шара ұйымдастырылмаса, бизнес бастау мен үшін қол жетпес арман болып қала беретін еді. Тәжірибелік сабақтар маған бизнес-жоба жайын қарастыруға септігін тигізді. Күйзелістен арылып, жаңаша ойлауға үйретті. Шешім қабылдауға көмектесті. Тұлғалық қасиеттерімді талдау арқылы өз бағытымды, өз саламды таңдай алдым. Алдағы уақытта кәсіпімді ашып, қоғамға пайдамды тигізгім келеді. Арманымға қол жеткізу жолында көмектескен, шабыттандырған

«Жанұя» орталығына алғыс білдіремін»

Айнұр МАРАТОВА, қала тұрғыны

«Басыма қиындық түскенде қайда барып, кімнен көмек сұрауды білмедім. Содан құрбым «Жанұя» орталығына барып көруге кеңес берді. Оған дейін қолдау орталықтарының барынан бейхабар едім. Маған орталық аяққа қайта тұруға,

өмір сүруге үйретті. Үш баламен жұмыссыз, үйсіз қалғандық бойынша жұмыс табуға көмектесті. Қазіргі таңда пәтер жалдап тұрамын, балаларым не ішесін, не жеймін демейді. Толықтай аяққа тұрдым. Тәжірибелі мамандардан психологиялық, заңгерлік тұрғыдан кеңестер алып, рухани мықты адамға айналдым. Орталық мамандары құрметке лайық»

Наима НҰРАЛЫҚЫЗЫ

ТҮНГІ РЕЙД: КАРАНТИН ТАЛАПТАРЫ САҚТАЛДЫ МА?

» Елімізде 25-29 тамыз күндері аралығында «Құқықтық тәртіп» жедел алдын алу шарасы өткізіліп жатыр. Сол арқылы елордада түнгі уақыттарда карантин талаптары қаншалықты сақталатындығын тексеріп, айыптыларға жауапкершілік жүктеу қарастырылған.

Дәулет АСАУОВ

Осыған орай өткен сейсенбіде түнгі сағат 22.00-де полиция қызметкерлері бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен бірге қаланың сол жағалауындағы ойын-сауық орталықтарын, көңіл көтеру орындарын аралауға шықты.

Нұр-Сұлтан қаласы Есіл аудандық полиция басқармасының бастығы, полиция подполковнигі Мадияр Айтұғанов рейд барысында қоғамдық орындар, дәмхана, мейрамхана сынды нысандар тексерілетіндігін айтты.

«Ішкі істер министрінің нұсқаулығына сәйкес, тамыздың 25-29 аралығында «Құқықтық тәртіп» жедел алдын алу шарасы басталды. Осыған орай Нұр-Сұлтан қалалық Полиция департаменті Ұлттық ұлан жасақтарымен бірігіп және қоғамдық ұйым өкілдерінің қатысуымен елордада түнгі рейдтерге шығып тұратын болады. Басты мақсат – қаладағы эпидемиологиялық ахуалды сауықтыру, құқық бұзушылықпен қылмыстың алдын алу, жол жүрісі тәртібін қатаң сақтау және карантин талаптарының сақталуын қамтамасыз ету» деді

Мадияр Айтұғанов.

Естеріңізге сала кетейік, Нұр-Сұлтан қаласының бұрынғы бас санитарлық дәрігері Жанна Пралиева өткен мәлімделерінің бірінде көптеген қала тұрғындары мен ұйымдардың санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтамайтынын, ол басқа адамдардың вирус жұқтыру қаупін үдете түсетінін айтқан болатын.

«Шектеу шараларын сақтау қаншалықты айтылып жатса да, тұрғындардың басым бөлігі коронавирус індетінің барлығына сенбейді және ескертуге құлақ аспайды. Тіпті қарапайым қорғаныс талаптарын орындағысы келмейді: беттүмша тағу, аралық қашықтықты сақтау, қолды антисептиктермен жуу. Біз індет қаупі толық қайтпаса да, бірқатар шектеу шарттарын талап ете отырып, қаладағы кәсіпорындардың, ұйымдардың жұмыстарын қайтадан жалғастыруына мүмкіндік бердік. Бірақ жаңадан КВИ тіркелуі тежелетін емес, бұл кейбір мекеме-ұжымдардың сақтандыру шараларын орындамайтындығын білдіреді» деген еді бас санитарлық дәрігер. Оның айтуынша, егер қалада санитарлық-эпидемиологиялық

жағдай ушығып кететін болса, шектеу шаралары қазіргі кезге қарағанда күшейтілуі де мүмкін.

Бүгінде карантин талаптары жеңілдетілгенімен түнгі сағат 23.00-де қалада барлық дәмханалар, мейрамханалар, барлар жабылуы тиіс. Бірақ соған қарамастан түнгі уақыттарда жасырын жұмыс істейтін сауық орындары бар. Сондықтан ресми топ сағат 23.00-ден кейін Есіл аудандық полиция басқармасының ғимаратынан түнгі рейдке аттанды. Алдымен ат басын тіреген орын – Туран даңғылы бойындағы «Астаналық саябақта» орналасқан қонақ үйі. Полиция қызметкерлері келгенде қонақ үйдің ашық даладағы дәмханасында отырған жастардың қарасы қалың еді. Алайда олар полиция қызметкерлерін көргенде жылдам таралуға мәжбүр болды. Тек полицияның қолына мейрамхананың үш вип-залында туған күн тойлаған жастар түсті.

Бұдан кейін тексеру тобы Сауран көшесі бойында орналасқан барларға бас сұқты. Солардың бірінде де дәл осындай жағдай қайталанды. Полиция түнгі қыдырысты ұнататын жастар емін-еркін кальян шегіп, көңіл көтеріп отырғанда

үстерінен түсті.

Полиция қызметкерлері аталған сауық орындарында болған клиенттерге коронавирус індеті толық жойылмағандығын, оның таралу қаупі әлі де жоғары екенін түсіндіріп, әкімшілік айыппұл салды. Сауық орындардың басшылары да айыппұл арқалады. Айта

кетерлігі, карантиндік режим мен санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды бұзғаны үшін жеке тұлғаларға 30 айлық есептік көрсеткіш (1 АЕК – 2778 теңге / 30 АЕК – 83 340 теңге), ал кәсіпкерлік субъектілеріне 230 АЕК-тен (638 940 теңге) жоғары сомада айыппұл салынады.

РЕСЕЙ ВАКЦИНАСЫ ЗАУАЛҒА ДАУА МА?

» Әуелгіде әлемді жайлаған алапат індеттің тоқтамы жоқтай көрінгені рас. Күллі әлем күтпеген зауалдан астаң-кестең боп жатқанда, адамзат болашағы бұлыңғыр көрінген. Әйтсе де, дерттің дауасын елден бұрын Ресей тапты. Бес ай бойы түрлі сынақ пен тәжірибеден өткен вакцина «Спутник V» деп аталады.

КОРОНАВИРУСҚА ҚАРСЫ БІРЛЕСКЕН КЕЛІСІМ

COVID-19-ға қарсы вакцинаны іргелі елдер жанталаса іздестіріп, жұмыла жасап жатқанда, оның ең бірінші болып тіркегенін Владимир Путиннің өзі мәлімдеді. Инфекциядан қорғайтын бұл препарат Ресейдің Денсаулық сақтау министрлігіне қарасты Н.Гамалея атындағы Ұлттық эпидемиологиялық және микробиологиялық зерттеу орталығы дәрі-дәрмек зауытында шығарылған. Әзірге «Спутник V» екпесі үшінші сынақтан әлі өткізілген жоқ, сонда да қыркүйек айында ресейлік медицина қызметкерлеріне салынады.

Көршілес мемлекеттің бұл жетістігін Қазақстан да жоғары бағалады. Өйткені бізге ғана емес, бүкіл әлемге керегі бірінші кезекте әлемнің іргелі елдерінің арасындағы көрсөкер бәсекелестік емес, өкпеден қысқан өлімді дерттің дауасының табылғаны еді. Сондықтан да алғашқылардың бірі болып бұл жаңалықпен Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев құттықтап, Владимир Путинге жеделхат жолдады.

«Бұл оқиға Ресей ғылымының жоғары әлеуеті мен беделін нақтылай түсті. Ресейдің осы жаһандық қауіп-қатерге қарсы күрестегі жетекші рөл атқаратынын көрсетті. Әлемде қалыптасқан осынау қиын-қыстау кезеңде Қазақстанға үнемі қолдау көрсетіп, оның ішінде гуманитарлық көмек беріп және еліміздегі санитарлық-эпидемиологиялық ахуалдың жақсаруына үлкен үлес қосқан дәрігерлерді біздің елге жібергеніңізге ризашылық білдіреміз.

Тамыз айының екінші жартысында Үкіметтік делегация ресейлік вакцинаны сатып алу мәселесін талқылау үшін Мәскеуге барады» делінген жеделхат мәтінінде.

Осылайша, жедел жасақталған делегация Ресей астанасына кеше аттанып кетті. Оны Премьер-министрдің орынбасары Роман Складчаров басқарып барды. Бұл сапарда Ресей Үкіметі өкілдерімен түрлі кездесулер өткізіліп, онда өнеркәсіптік кооперацияның өзекті мәселелері, барлық клиникалық сынақтар өткізілген жағдайда халықты тегін және ерікті түрде имундау үшін COVID-19 вакцинасын сатып алу және қолдану мәселелері талқыланды. Соның ішіндегі ең негізгісі Роман Васильевичтің өнеркәсіптік кооперация және фарминдустрия саласындағы ынтымақтастық мәселелері бойынша РФ Өнеркәсіп және сауда министрі Денис Мантуровпен талқылау өткізді.

Сапар аясында Ресейдің тікелей инвестициялар қоры мен «СҚ-Фармация» арасында «Спутник V» вакцинасының кепілдік берілген көлемін сынақтардың барлық сатыларынан өткеннен кейін бөлу туралы өзара түсіністік туралы келісімге қол қойылды. Соған сәйкес Қазақстан үшін қажетті вакцина көлемін Н.Гамалея атындағы эпидемиология және микробиология Ұлттық зерттеу орталығы жүргізуге дайын екендігі мәлім етілді. Бұл ретте, қауіп тобына кіретін қазақстандықтар үшін имундау тегін және ерікті негізде жүргізіледі және вакциналау барлық клиникалық сынақтардан өткеннен кейін ғана мүмкін болады.

Сапар аясында ҚР Денсаулық сақтау министрі Алексей Цой мен РФ Денсаулық сақтау министрі Михаил Мурашконың арасында келіссөздер өтті, оның барысында коронавирустар инфекциясының таралуына қарсы күрестегі өзара іс-қимыл мәселелері талқыланды, нәтижесінде ведомстволар арасындағы одан әрі ынтымақтастық туралы хаттамаға қол қойылды.

СЫРТ КӨЗ – СЫН КӨЗ

Вирусологтар Ресейдің «Спутник V» вакцинасын оның коронавирустарға қарсы толық әсерін анықтағанға дейін қолдану туралы жоспарына алаңдаулы. Сарапшылар коронавирустар клиникалық сынақтың үшінші фазасынан өтпеген ресейлік вакцина біртіндеп вирустың мутациялануына әкеп соғуы мүмкін екенін айтады. Бұл туралы Reuters агенттігіне ғалымдар мәлімдеген.

«Вакцина тиімді екеніне көз жеткізсек дейміз. Біз оны шын мәнінде білмейміз» дейді АҚШ-тағы Вандербилт университетінің медициналық мектебінің педиатрия профессоры және вакциналар бойынша сарапшысы Кэтрин Эдвардс. Оның айтуынша, вакцинаның вирусқа қарсы

әсері, оны бұғаттауы немесе үйренісіп кетуі әсері «үнемі алаңдаушылық туғызады».

«Әсер етпейтін вакцина қолданудың түрлі ықтимал тәуекелі болады. Вирус мутацияланады деген тәуекел – теориялық тәуекел» дейді Бостондағы медициналық орталықтың маманы Дэн Барух.

Ал өз кезегінде «Спутник V» вакцинасын дайындағандар қауіпсіз екенін және екі ай клиникалық сынақ оның тиімді екенін дәлелдегенін айтады. Алайда зерттеу нәтижесі жарияланбағандықтан, көптеген Батыс ғалымы оған күмәнмен қарап отыр.

ВАКЦИНА ПАНАЦЕЯ ДЕУГЕ ӘЛІ ЕРТЕ МЕ?

2020-2021 жылдардың желтоқсан-қаңтар айларында Ресей айына 5 миллион вакцина шығару жоспарлап отыр. Олар өндіріс қуатын осы деңгейге жеткіземіз дейді. Бұл туралы таяуда Ресей Федерациясының Денсаулық сақтау министрі Михаил Мурашко өзі өткізген баспасөз брифингінде мәлімдеді. Вакцинаны жасап шығарушы ғалымдар қатысқан жиында әлемдегі эпидемиологиялық ахуал сөз болып қана қоймай,

ғылымдағы бетбұрыстар да талқыланды. Олар вакцинаның толықтай қауіпсіздігіне кепілдік беріп отыр. Айтуынша, бұл екпе биологиялық негізде, бұрыннан қолда бар, ғылымға белгілі материалдардың құрамынан жасап шығарылған екен.

Вакцинаның алғашқы партиясы қыркүйек айына дейін өндірістен шықпақ. Медицина қызметкерлері алғашқы егуден өткеннен кейін, одан әрі тәжірибені жалғастыру үшін кез келген жастағы, кез келген мамандық иелері сынаққа тартылады.

Бір қызығы, осы жиында министр жаңашылдық туралы паш ете отырып, медицина қызметкерлерін және созылмалы ауруы бар адамдарды қарапайым тұмауға қарсы екпе жасауды да ұмытпауға шақырды.

«Семіздікке бейім, жүрегі ауыратын, өкпесі ауыратын немесе диабетпен сырқат адамдарға тұмауға қарсы вакцина салғызуды кеңес етемін. Әсіресе, медицина қызметкерлеріне осы шараға жауапкершілікпен міндетті түрде қатысқаны дұрыс. Тұмауға қарсы вакцина медициналық мекемелер персоналын 80-85 пайызға дейін қамтуы тиіс» деді ол.

Жоғары мінбеден айтылған мұндай уәждің жаһандық жаңашылдықтың тасасында қалып қойғанмен, былайғы сыншыл жұртты екіұдай күйде қалдырғаны рас.

СӨЗ СОҢЫ

Еліміз де әлемдік үрдістен қалыспай, пандемияға қарсы өз сүңгісін кезеніп жатқаны белгілі. Хал-қадірімізше екпе жасап, сынақтан өткізіп жатырмыз. Таяуда осы қазақстандық COVAX-19 вакцинасының клиникалық кезеңі сәтті аяқталған болатын. Қауіпті кеселге қарсы екпе екі миллионнан аса отандасымызға тезін беріледі деп жоспарланған.

Бетті дайындаған Райхан РАХМЕТОВА

ЕҢБЕК ЖОЛЫ СЫН САҒАТТА БАСТАЛҒАН

» Еңбек жолын былтыр ғана №10 қалалық емханада бастаған дәрігер Назерке Мұратова – коронавируспен күресте аса ауыр халдегі науқастарды емдеуге жұмылдырылған жас маман. Шығыстан арман қуып елордаға келген қыздың Астана медицина университетінде 7 жыл оқыған еңбегі босқа кетпеді. Ол елде індет басталғанда өз еркімен қалалық Фтизиопульмонологиялық орталыққа ауысып, 6 наурыздан 24 тамызға дейін – 5,5 ай бойына жағдайы ауыр жандардың жанын сақтап қалу үшін күресті.

Жас маман елордада ауыр індетпен алғы шепте күресуге бел шеше кіріскенін алыстағы анасы мен туыстарының уайымдайтындырын біліп, үш айға дейін айтпады. Ал өзі елге вирус инфекциясы жетіп, індет тарағанда еш қорықпастан оқшауланған емдеу орнында жұмыс істеуге бірден келісін берген. Себебі медицина қызметкерлері қорғаныш құралдарымен қамтамасыз етіліп, орталық ішінде сақтық шаралары толық сақталған еді.

– Мұнда жұмыс істеу оңай болды дей алмаймын. Өйткені біз ауыр және аса ауыр халдегі пациенттерді қабылдадық. Қаншама адам дертті жеңе алмай көз жұмды. 2 айдан кейін интенсивті терапияда жұмыс істей бастадым. Ондағы науқастар-

дың жағдайы өте ауыр болды. Пациенттерде, әсіресе, психологиялық күйзеліс күшті, өліп қаламыз ба деген қорқынышпен бірден байбалам салатындар көп кездесті. Түскен сәтте олардан анализ алып, зертханалық инструменталды зерттеу жүргіздік. Күн сайын симптоматикалық ем тағайындап отырдық. Ауыр халдегі пациенттерде қосымша созылмалы аурулар болды. Оларға вибролангпен массаж жасауға болмайтын еді. Сондықтан науқастарға медбикелерден бөлек, өзіміз де дренажды массаж жасайтынбыз. 90-нан асқан шағында індетке іліккен кейбір ата-әжелердің өзі сауығып кетті. Емделіп шыққанда біздің қуанышымызда шек болмайтын, соны зор жетістік санап, төбеміз

көкке жеткендей сезімде болдық, – дейді Назерке дәрігер.

Пациенттердің тағы бір қорқынышы – олар оксигенотерапияда жасанды дем алу аппараттарына қосылғандықтан, сол оттегіге тәуелді болып қаламыз ба деп қауіптенуі еді. Дәрігерлер сондықтан күн сайын оттегі беруді аз-аздан, біртіндеп азайтып отырған. Сөйтіп психологиялық және физикалық тұрғыда олардың жайлап жасанды дем алуға тәуелділік деңгейін төмендеткен.

Жер шарына тосыннан келген қауіпті дертпен күрес дәрігерлер үшін әрі сынақ, әрі зор тәжірибе болды. Себебі өкпесінің басым бөлігі зақымданған науқастарды сондай қиын жағдайдан шығарып алу оңай емес еді. Бірақ бұл ақ халаттылардың қолынан келді. Оның үстіне Назерке сияқты аса ауыр халдегі науқастарды емдеген мамандар пациенттердің қант диабеті, артериалды гипертония сияқты қосалқы ауруларының да асқынбауы үшін бар күшін салды.

– Басында 2 апта тубдиспансерде тұрдық. Қатаң тәртіпті режимде жаттық, тіпті сырттан зат алып беріп жіберу қиын еді. Сосын бізді Hilton қонақүйіне көшірді. Жұмысқа апаратын арнайы ав-

тобустар бөлінді. Ол жерде тағы 2 ай тұрдық. Алғашқы карантин алынып тасталған соң Ramada Plaza қонақүйіне орналастырды. Онда 1 ай тұрғаннан кейін пандемия шарықтау шегіне жеткен кезде пациенттер көбейіп кетті. Бұл қонақүйді провизорлық орталық етіп ашты да, біз ҚР ДСМ рұқсатымен үйімізден қатынайтын болдық, – дейді дәрігер.

Қазір барлығымызды коронавирустың екінші толқыны туралы деректер қызықтырады. Сондықтан дәрігермен тілдесек, дереу соны сұраймыз. Емханада жұмыс істеген кездегі өз тәжірибесіне сүйене отырып жас дәрігердің айтқаны, әдетте күзде статистика бойынша балалар арасында тұмау көбейеді. Тұмау кейде пневмонияға ұласып жатады. Сол себепті де індеттің екінші толқыны балаларға қатысты болуы мүмкін деген әзірге болжам ғана. Бұл ретте де дәрігерлер қорқынышқа бой алдырмай, профилактикалық шараларды күшейтуге көңіл бөлу керек дейді.

Назеркенің індетпен күресуіне оның стационарда жұмыс істеуге деген қызығушылығы да себеп болған. 5 жыл бакалавриат, 2 жыл интернатурада оқыды. 1 жыл жұмыс істеді. Биыл ол грантпен

резидентураға тапсырды. Енді екі жыл оқып, соны бітірген соң болашақта отбасылық медицина бойынша стационарда жұмыс істергісі келеді. Сөйтіп мектеп қабырғасында 9-сыныпта жүргенде пайда болған бала арманын толықтай жүзеге асырмақ.

» Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 10 шілдедегі Үкіметтің кеңейтілген отырысында: «Денсаулық сақтау министрлігі басқаруда бірқатар нақты қателіктерге бой алдырды. Әкімдердің көпшілігі өз жұмысын тиісті деңгейде атқармады, Үкімет оны бақыламады» деп сөздің шындығын айтқаны ел-жұртың есінде. Президент қателіктер мен жауапсыздықты анықтау жөніндегі арнайы комиссия құруды ұсынды. Бұл комиссия Денсаулық сақтау министрлігі мен Үкіметтің жиберген елеулі қателіктеріне ревизия жасап, Президентке ұсыныс айтуы қажет.

ІНДЕТ ӨРШІГЕНДЕ ДӘРІ-ДӘРМЕК НЕГЕ ЖЕТПЕЙ ҚАЛДЫ?

НЕМЕСЕ ФАРМАРИҚТАҒЫ БЫЛЫҚ-ШЫЛЫҚ ҚАШАН ЖОЙЫЛАДЫ?

Төлен
ТІЛЕУБАЙ

ГУМАНИТАРЛЫҚ КӨМЕК САТЫЛҒАНЫ РАС ПА?

Президент тергеу жүргізіп, қазіргі қиындықтарға барлық кінәлілерді жауапқа тарту қажеттігін мәлімдеді. Соның ішінде, МӘМС пен «СҚ-Фармация» басшылығын мысалға келтірді. Шынында да халықтың денсаулығына тікелей жауапты екі құрылым былдық-шылыққа белшесінен батып тұр. Индет күшейгенде жұрт сабылып іздеген «Тамифлю» деген дәріге қатысты бір ғана жанжал осыны дәлелдеді. Отандық бірқатар блогерлер әлеуметтік желіде шетелдерден әкелінген гуманитарлық көмекті дәріханалар сатып жатыр деген жорамал айтты.

Мысалы, желі қолданушысы Айжан Хамит «Тамифлю» туралы жазба жариялады. Оның оқырмандарының бірі осы дәріні дәріханадан 9 мың теңгеге сатып алған. Оның айтуынша, дәрінің сыртындағы «RX Only» және «NDC» деген белгілер тек АҚШ аумағында сатылатын дәрілерге қойылады. Оған қоса, дәрінің мемлекеттік тілдегі ақпараты қорап сыртына резеңкемен бекітіліпті. Айтпақшы, осы дәріні мен де сатып алдым, блогер А.Хамиттің айтқаны тура шықты. «Әләуәйім таусылса, хәләуәйім тағы бар» дегендей, «СҚ-Фармация» басшылығы бұл былдыққа қатысты: «Тамифлю дәрісі «СҚ-Фармация» ЖШС арқылы Қазақстанға гуманитарлық көмек ретінде әкелінген жоқ» деген шоп-шолак ақпарат жариялады.

Сыбайлас жемқорлықпен күрес агенттігі «СҚ-Фармация» ЖШС-індегі жемқорлыққа қатысты былдықтарды тергеу 31 шілдеге дейін созылатынын хабарлады. Алайда, бұл мерзімнен 20 күн асса да, атышулы компанияға қатысты ешқандай шынайы ақпарат халыққа таратылмағаны өкінішті-ақ. Десек те, құзырлы агенттіктің басшысы Алик Шпекбаевтың

21 шілдедегі алқалы жиындағы мына сөзі көңілге үміт ұялатқаны рас. «Әлеуметтік желілердегі ақпараттарды мұқият оқығандар халық индетке қатысты ахуалдың өршуіне еліміздегі жең ұшынан жалғасқан жемқорлық, бюрократия мен жауапсыздық бірден-бір себеп болды деп санайтынына келіседі. «СҚ-Фармация», МӘМС және жергілікті атқарушы органдардың бірқатар медициналық мекемелеріне қатысты қылмыстық істердің қозғалуы бұл айыптаудың өте әділ екенін көрсетті. Біз «СҚ-Фармациядағы» жемқорлыққа қатысты жайттарды әрі жедел, әрі сапалы жүргізіміз керек. Оған сырттан сарапшылар шақырамыз. Өйткені біздің талдауымыздың сапасы бұл ұйымның болашақта тиімді және адал жұмыс істеуіне ықпал етеді» деді сол жиында А.Шпекбаев.

ҚЫЛМЫС ӘШКЕРЕЛЕНДІ, КІНӘЛІЛЕР ЖАЗАЛАНА МА?

Индет ел ішіне ылаң салып, дәрі-дәрмек таппай, дәрігердің көмегіне жете алмай, ауруы асқынған адамдар жантәсілім етіп жатқанда тиісті басшылар дағдарып қалды. Міне, сол кезде халықтың жанайқайын билікке жеткізген кейбір депутаттар қолдан келгенше қарекет жасады.

Турасын айтсақ, 2020 жылы 23 шілдедегі Мәжіліс депутаты, «Ақ жол» партиясының жетекшісі Азат Перуашевтың «СҚ-Фармация» мен МӘМС қорына қатысты бейнежазбасы әлеуметтік желілерді дүр сілкіндіргені мәлім. 5 минуттық бейнежазбада депутат аталған құрылымдардың шетелдерден медициналық жабдықтарды өз бағасынан бірнеше есеге қымбатқа сатып алғаны жайында айтылады.

«2012 жылдың 12 мамырында «Ақ жол» фракциясы Денсаулық сақтау жүйесі мен оның құрамындағы ведомствоның «Денсаулық кодексында» сатып алу жүйесіне енгізген өзгерістеріне қарсы на-

разылық жолдаған еді. Біз Маршал аралдарынан дәрі-дәрмектер мен жабдықтарды Қазақстандағы жабдықтар құнынан 4 есеге қымбатқа сатып алғандар жөнінде фактілер келтірдік. Бұл мәселені біз 2013 жылдың 6 ақпанында қайта көтердік. Ал 2013 жылдың 6 қаңтар күні «Ақ жол» фракциясы «СҚ-Фармацияның» препараттарды өндіруші бағасынан, өндірушінің ресми сайтында көрсетілген бағадан 3 есе қымбатқа сатып алғаны жөнінде Бас прокурорға сауал жолдадық. Бұл – дәл осы препаратты өндірушілер, дәл осы препаратты басқа елдерге сатқан бағадан 5 есеге қымбат сома! 2013 жылдың 25 ақпанында Үкімет пен Бас прокуратураға отандық фармацевтикалық компанияларға «СҚ-Фармацияның» кедергі келтіріп отырғанын айтып, сауал жолдадық. Бұл компаниялар Қазақстан нарығына кірген, кәсіптерін жолға қойған компаниялар еді. Ол жерде ұзын-сонар сот үдерісі болды. Соның нәтижесінде сот жергілікті дәрі-дәрмек өндірісінің инвесторларына кедергі келтіріп отырғаны жөнінде мемлекеттік органдарға ресми түсініктеме берген. Осы кедергілердің кесірінен Қазақстан нарығындағы отандық дәрі-дәрмек өндірісінің үлесі 30 пайызға кеміген. «Неге біз қарапайым парацетамолдың өзін шетелден импорттап отырмыз?» дегенді бүгін желілерден жиі оқимыз. Міне, осының барлығына жаңағы жағдайлар себеп. Осының барлығына «СҚ-Фармацияның» отандық өндірушілерді шетелдік компаниялар алдында жығып бергені себеп» деп түсіндірді Азат Перуашев.

ОТАНДЫҚ ӨНІМ НЕГЕ ӨГЕЙ?

Бұдан бөлек, «Ақ жолдың» басшысы отандық кәсіпкер Қуаныш Керімқұловтың әлеуметтік желідегі жазбасынан үзінді келтірді. «Жарайды, бұлар 2012-2013 жылдардағы мәселелер дейік. Міне, жақында ғана болған жайт. Қуа-

ныш Қазақстандағы алғашқы жеке клиника ашқан адам. Ол 16 шілде күні Медсатандыру қоры пара алып, стационарлық қызмет көрсетуге рұқсат беретін келісімдер жасағаны туралы әлеуметтік желідегі жеке парақшасында жазды. Оның жазуынша, медсатандыру қоры 100 және одан да көп төсегі бар әрбір стационарда ӨЖЖ (ИВЛ) аппараттарын қосқанда толық жабдықталған 15 реанимациялық төсек болуы керек деген стандарттарды да елемеген. Демек, 100 және одан да көп төсегі бар әрбір стационарда кем дегенде 15 ӨЖЖ (ИВЛ) аппараттары болу керек еді. Ал мынау индет келген кезде сол ӨЖЖ (ИВЛ) аппараттары болмай шықты ғой. Қаншама адамның өлімі пара үшін осындай келісімдер жасаған осы қордың мойнында деген сөз! Мен осы жазба жарияланған күні-ақ, аталған факті бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігіне жүгіну үшін, Денсаулық сақтау министрлігіне сауал жолдап, аталған стандарттардың бар-жоғын сұрадым. Егер бізге жақын арада, 10 күннің ішінде жауап бермейтін болса, біз өзіміз Сыбайлас жемқорлық агенттігіне жүгінеміз» деді депутат.

3 тамызға дейін Денсаулық сақтау министрлігінен ешқандай жауап алмаған А.Перуашев Сыбайлас жемқорлықпен күрес агенттігінің басшысы А.Шпекбаевқа жоғарыдағы ақпаратқа орай тергеу жүргізіп, мәліметтер расталған жағдайда тікелей жауапты тұлғаларды жауапкер-

шілікке тартуды ұсынды. Халық қалаулысы «СҚ-Фармацияның» айналасындағы мынадай тағы бір былдықты әшкереледі. Қазақстанда ӨЖЖ (ИВЛ) аппараттарын шығарумен айналысатын «Капитал плюс» атты компания бар. Бұл компания өкпені жасанды желдету аппараттарын 13 миллион теңгеге шығарады. Өнім халықаралық техникалық талаптарға сай. Алайда Денсаулық сақтау министрлігі оларды соңғы уақытқа дейін елемей, дәл сондай аппараттарды шетелден 30 миллионға сатып әкелген. Яғни, бұл ақшаға қазіргіден гөрі 2,5-3 есеге артық ӨЖЖ (ИВЛ) аппараттарын алуға болатын еді. Мұндай мысалдар өте көп.

МӘМС-тің төңірегінде бұрыннан-ақ былдық көп. «СҚ-Фармация» деген дөкей мекемеге ашық, әділ тергеу жүргізсе, барлық былдық ашылады. Өз басым журналистік қызметімде осы «СҚ-Фармацияға» қатысты бірнеше рет материал жаздым. Сонда мекеме басшылығы редакцияларға материалды шығарғаны үшін қоммақты қаражат төлейді. Әрине, жарнамалық материал жағымды жағынан ғана беріледі. Бірақ бірде-бір журналист осы мекеменің айналасындағы кемшіліктерге зерттеу жүргізіп, сыни немесе журналистік зерттеу жасағанын көрмеппін. Өйткені, жұмысы жабық, қызметі түсініксіз. Меніңше, осы мекеменің басшылығы қызметін ашық, әділ жүргізбейінше, былдық-шылыққа бір батқаны батқан, сол күйінде қала береді.

P.S:

Осы мақаланы жазып бітіп, бет қатталып жатқанда Үкіметтің баспасөз қызметі мынадай ақпарат таратты: «Отандық фармацевтика өндірісін одан әрі дамыту мақсатында Үкімет басшысы Асқан Мамин Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне бизнес қауымдастығының пікірін ескере отырып, фармацевтика саласын дамыту бағдарламасын әзірлеп, былығы қыркүйек айында жобасын ұсынуды тапсырды». Жемқорлықтың батпағына әбден батқан сала жақын арада өзгере ме, индеттің екінші толқыны үдесе халықты тағы да сарсаңға салмай ма?

УЛАНУДАН СОҢҒЫ У-ШУ

» Өткен аптада ресейлік оппозиция серкесі Алексей Навальныйдың уланып қалғаны жөніндегі ақпарат дүйім жұртты елең еткізді. Томскіден Мәскеуге бара жатқан жолда ол өзін жайсыз сезініп, ұшақты Омбы қаласына шұғыл қондыруға тура келген. Бұрын ешқашан денсаулығы сыр бермеген саясаткердің мұндай тосын жағдайға ұшырағанын саяси қастандыққа балаған Навальныйдың баспасөз хатшысы Кира Ярмыш Навальныйдың Томск әуежайында ішкен таңғы шайына у қосылғанына сенімді. Сонымен қатар ол былтыр да Навальныйды біреулер улағанын еске салды.

44 жастағы Алексей Навальный – Ресейдегі ең танымал оппозициялық саясаткердің бірі. Ол Мәскеу мэрі және Ресей президенті сайлауларына түспек болған. Бірақ билік рұқсат етпеген. Тек 2013 жылы ғана Мәскеу мэрі сайлауына қатысу мүмкіндігін алғанмен, жеңе алмады. Осыдан кейін сайлау додаларынан үнемі шеттетіліп келеді. Қамауға да алынып, түрмеде де отырған. Бірнеше рет шабуылға ұшырап, көзіне зақым келген. Ол Ресей антикоррупциялық қорын құрып, елдегі олигархтар мен саяси элитаның жасырын байлығын әшкерелеумен айналысып келді. Ол Мәскеу және бүкіл Ресей халқын бірнеше рет митингіге көтерген. Ірі басшылар туралы бірнеше фильм жариялап, олардың коррупциялық жолмен табылған байлығын әшкере қылған ол бұл жолы келесі айда өтетін жергілікті сайлау алдында оппозициялық үміткерлерді ұйымдастыруға көмектесу үшін Сібірге сапар шеккен. Алайда күтпеген жерден жанбақтау бөлімінен бір-ақ шықты.

Емханаға ес-түссіз халде түскен оппозиционердің дертін омбылық дәрігерлер «жағдайы тұрақты, бірақ халі ауыр» деп бағалады. Алдын ала болжамдар бойынша Навальный иіс те, түс те болмайтын «оксибутират натридан» уланған. Бірақ бұл болжам ресми түрде расталған жоқ. Ал Омбы дәрігерлері болса саясаткердің денесінен ешқандай улы зат табылмағанын мәлімдеп, ағзадағы зат ал-

масу бұзылған деп диагноз қойды. Алайда зат алмасуының бұзылуына не түрткі болғаны айтылмады. Бұған наразылық танытқан Навальныйдың отбасы мен жақтастары оны шетелге апарып емдетуді талап етті. Дәрігерлер «науқас жолды көтермейді» дегенді желеу етіп, бұл талаптан бас тартты. Осыдан кейін Навальныйдың әйелі күйеуі жатқан Омбыдағы №1 ауруханаға сенбейтінін айтып, дәрігерлер Навальныйды Еуропада емдеуге рұқсат бермей отыруындағы басты себеп оның ағзасындағы химиялық заттың жоғалып кеткенін күтіп отыр деп мәлімдеме жасады.

Осы жағдайға байланысты Ресей президентінің баспасөз хатшысы Дмитрий Песков Кремльге немесе Денсаулық сақтау министрлігіне Навальныйды шетелдік емханаға жеткізуді жеңілдету туралы өтініш түссе, билік оны тез арада қарастыратынын айтты.

Саясаткердің жағдайы Еуропа елдерінің басшыларын, халықаралық ұйымдардың, АҚШ-тың лауазымды тұлғаларын да бейжай қалдырған жоқ. Германия канцлері Ангела Меркель мен Франция президенті Эммануэль Макрон саясаткерге медициналық көмек көрсетуге дайын екенін жеткізді. Біріккен Ұлттар Ұйымы болса Навальныйды әлдекімдердің улағаны расталса, тараптарды толық тергеу жүргізуге шақырды. АҚШ-тың ұлттық қауіпсіздік жөніндегі кеңесшісі Роберт «Ресей билігінің осы оқиғаға қаты-

сы бар болса, бұл АҚШ пен Ресейдің алдағы қарым-қатынасына әсер етуі мүмкін» екенін ескертті.

Көп өтпей, яғни 22 тамыз күні әлі есін жимаған саясаткерді Германиядан арнаулы келген ұшақ Берлинге алып кетті. 24 тамыз күні Берлиндегі «Шарите» клиникасының дәрігерлері Алексей Навальный «Ингибитор холинэстераз» тобына жататын улы заттан уланған» деп мәлімдеді. Неміс дәрігерлерінің хабарламасында «тәуелсіз зертханаларда жүргізілген талдауларда Навальныйдың ағзасынан холинэстераз бірнеше рет табылғаны» ашып айтылды. Ингибитор холинэстераз – ацетилхолинэстераз ферменттерінің жұмысын баяулататын химиялық зат. Бұл зат адам ағзасына түссе жүйке жүйесінің, мидың жұмысына кері әсер етеді. Бұл топқа «Новичок» уы да кіреді, 2018 жылы Сергей Скрипаль мен қызы Юлия Скрипаль да дәл осы заттан уланған болатын. Осыдан кейін Германия полициясы Алексей Навальный жатқан аурухананың күзетін күшейтті. Германия канцлері Ангела Меркель және Сыртқы істер министрі Хайко Маас болса дүйсенбі күні Ресей билігін оппозициялық саясаткер Алексей Навальныйға у бергендерді тауып, жауапкершілікке тартуға шақырды.

АҚШ та Германия дәрігерлері таратқан мәлімдемеге алаңдап отырғанын жеткізді. Егер хабарлама расталса, АҚШ оқиғаны жан-жақты зерттеуге шақырған Еуроодақтың ұсынысын қолдап, зерттеуге атсалысуға дайын екенін жеткізді. Тіпті Навальныйға байланысты Ресейге санкция салуы мүмкін екенін ескертті. АҚШ мемлекеттік хатшысы Майк Помпеоның 25 тамызда «Навальныйдың отбасы және Ресей халқы жан-жақты және ашық зерттеу жүргізіп, қатысы бар адамдарды жауапкершілікке тартуға лайық. Біз Алексей Навальный отбасымен біргеміз және ол толық жазылып шығады деп үміттенеміз» деп мәлімдеме жасады. Алайда Кремль баспасөз хатшысы Дмитрий Песков Алексей Навальныйдың жағдайына байланысты іс қозғауға әзірге негіз жоқ деді.

Германиялық дәрігерлердің сөзінше, Навальный әлі де жансақтау бөлімінде ес-түссіз жатыр, дегенмен өміріне қауіп жоқ. «Диагнозға сай, науқасқа антидот атропин беріледі. Дерттің қалай әсер ететіні белгісіз, жүйке жүйесіне ұзақ уақыт әсер етуі де мүмкін» дейді дәрігерлер.

Қысқасы, Батыс елдері Алексей Навальныйдың уланыуына Ресей билігі кінәлі деп ашып айтпағандықтан, барлығының көкейінде сондай бір күмәннің бар екені анық. Алайда нақты дәлел жоқ болғандықтан, ендігі қадам беймәлім.

ЖАҒАН ЖАҢАЛЫҚТАРЫ

БЕЛАРУСЬТЕ ЕРЕУІЛ БАСЫЛМАЙ ТҰР

Беларусьтегі ереуіл басылар емес. Наразылық шеруіне шыққандардың қатары күн сайын молайып барады. Билік Минск көшесіне шерудің жолын бөгеуге полициямен қоса армия сарбаздарын шығарды. Автомат асынған Александр Лукашенко наразыларды «жөнге келтіреміз» деп сес көрсетті.

Ал президенттікке кандидат болған Светлана Тихановская елдегі саяси дағдарысты шешу үшін ресми Минскіне диалогқа шақырды. Қазір Литвада жүрген Тихановская 25 тамызда Еуропарламенттің сыртқы істер комитетімен видеобайланыс кезінде Беларусь билігінен «саяси құқықты құрметтеуді», «саяси тұтқындарды босатуды», «халықты қорқытып-үркітуді» және «қудалауды тоқтатуды» талап етті. «Беларусь оянды. Біз енді оппозиция емесіміз, біз халықпыз» деді ол. Ол әлем елдерін Беларусь халқының еркіндік пен әділдікке ұмтылысын, Беларусь елінің тәуелсіздігі мен шекара тұтастығын құрметтеуге шақырды.

ТРАМП – ПРЕЗИДЕНТТІККЕ ҮМІТКЕР

АҚШ-тың республикалық партиясы Дональд Трампты алдағы президенттік сайлауға кандидат ретінде бірауыздан бекітті. «Республикалықтар» мұндай шешімді Солтүстік Каролина штатындағы Шарлотт қаласында өткен жалпыұлттық партия съезінде қабылдады.

Жиында президент Трамптың кандидатурасын 2550 делегаттың бәрі қолдады. Съезге қатысқан Ақ үй басшысы партияның таңдауына байланысты ресми шешімін тамыздың 27-сі күні жариялайтынын жеткізді. Ал Демократиялық партия съезінде Джо Байден ресми түрде АҚШ президенті қызметіне үміткер болып тағайындалды.

COVID-19 ТУРИЗМДІ ТҰРАЛАТЫП ТАСТАДЫ

БҰҰ бас хатшысы Антониу Гутерриш пандемия салдарынан туризм саласында 120 млн-ға жуық адам жұмыссыз қалуы мүмкін екенін айтты. Бас хатшының мәліметінше, қазір бұл сала дағдарысты бастан кешіріп жатыр. 2020 жылдың алғашқы бес айында халықаралық туристік ағын күрт азайып, аталған қызмет түрінен түсетін табыс көлемі 320 млрд долларға кеміген.

«Бүгінде туризм саласында еңбек ететін 120 млн-ға жуық адамға қауіп төніп тұр. Олардың арасында әйелдер мен жастар көп» деп мәлімдеді Гутерриш. Айта кетейік, соңғы мәлімет бойынша әлемде індет жұқтырғандар 24 миллионға жуықтады. 819 мың адам көз жұмып, 15 миллион адам дерттен сауықты.

ПРАЙМЕРИЗ КӨШБАСШЫЛАРДЫ АНЫҚТАЙДЫ

«Nur Otan» партиясының праймеризін өткізудің мақсаты – бәсекелестік негізінде партия жұмысын барлық деңгейдегі мәслихаттар мен Парламент Мәжілісінде лайықты көрсете алатын нағыз көшбасшыларды анықтау. Праймериз қағидаттарының бірі ашықтық болса, оның аясында партиялық тізімдерді қалыптастырудың айқын, әділ сызбасы, субъективті факторлардың әсерін төмендету бастамасы басты назарға алынып отыр.

Азамат ретінде, ел халқының мүддесін қорғайтын партия мүшесі ретінде сайланбалы органдарға ең лайықтыларды әділ іріктеу үшін төмендегі мәселелерге назар аударуды ұсынар едім. Менің

ше, үміткер келесі талаптарға сай болуы керек:

– **Патриоттық және адамгершілік.** Өз елін сүйетін адам туған халқы, Отаны және қоғам игілігі үшін жұмыс істейді. Адамгершілігі

бар адам өз ар-ожданынан ақтамайды. Бұл – қоғамдағы сыбайлас жемқорлықты жоюға апаратын бірінші баспалдақ.

– **Жоғары азаматтық ұстаным.** Әдетте, өзінің азаматтық ұстанымы бар адамдар

әрқашан өз пікірін білдіреді. Олар халықтың, өз елінің тағдырына немқұрайлы қарамайды. Белсенді, танымал, белгілі бір өңірде беделді болады.

– **Мемлекеттік тілді білу.** Заңдарды қазақ тілін жақсы меңгерген депутаттар халыққа түсінікті, ұғынықты қылып жазулары тиіс. Бұл елдің халықаралық кеңістіктегі имидждік саясатына да оң әсерін тигізеді.

– **Өз саласының кәсіпқойлары.** Қазақстандықтардың өмір сүру сапасын жақсарту үшін экономиканың қай саласын қалай түрлендіру керектігін іс жүзінде айта алатын және нақты ұсына алатын, тек жоғары білімі ғана емес, жеткілікті өмірлік тәжірибесі мен өз саласындағы нақты

жетістіктері бар адамдар болуы керек (мемлекеттік құрылымдарда жоғары лауазымдарға тағайындау немесе ұсыну кезінде де бұл қасиеттерді ескеру қажет).

Көптеген заңдар экономикалық және әлеуметтік сипатта болғандықтан, депутаттар арасында білім беру, денсаулық сақтау, өнеркәсіп және кәсіпкерлік, ауыл шаруашылығы салаларының мамандары, сондай-ақ заңгерлер, экономистер, әлеуметтанушылар, басқа да сала өкілдерінің болуы міндетті.

Жоғарыда көрсетілген талаптарға сәйкес келетін үміткерлер депутаттыққа сайланған жағдайда, Қазақстанның өркендеуіне жол ашатын сауатты, әділ және пәрменді заңдарды шығару үшін бар-

лық күш-жігерін жұмсайды деп санаймын.

Қайырлы ТАУКЕН,
Нұр-Сұлтан қаласы
мәслихатындағы
«Nur Otan» партиясы
депутаттық фракциясының жетекшісі

ТҰРҒЫНДАР ӨТІНІШІ ОРЫНДАЛДЫ

Жақында Р.Қошқарбаев, 80/1 мекенжайы тұрғындары Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының депутаты Мирас Шекеновке өтініштерін жолдады. Көпбалалы және тұрмысы төмен отбасыларға арнап салынған тұрғын үйдің жертелелерін жөндеу қажеттілігі туындады. Депутаттың сеп болуымен бюджеттен тиісті жұмыстарға 37,5 млн теңге бөлінетін болды. Бюджетті нақтылағанда депутаттар дәл осындай көлемдегі қаржыны бағдарлама әкімшісі қалалық Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясына бөлуді қолдады.

Аталған мекенжайдағы тұрғын үйдің салынғанына көп уақыт бола қоймаса да, М.Шекенов жауапты мекеме өкілдерімен бірге жағдаймен танысу үшін тұрғындармен кездескенде, жертелелерге күрделі жөндеу керектігіне көз жеткізді.

Тұрғын үйдің жертелелерін су басады. Осындай жағдай жылда қайталанатын. Соның салдарынан подъездерде ғана емес, пәтерлерде де дымқылдық сезіледі. Қабырғалар көгеріп, онда саңылаулар пайда болған. Іргетастың гидроқшаулау жүйесі де нашар. Іргетасы түсіп кеткендіктен, жертеле қабырғалары сөгілген. Үйді салған құрылыс компаниясы қателерді жіберген. Сондай ағартықтар суағар жүйесі мен дренаж монтаждалғанда кеткен. Жалпы алғанда, жертелелер сапасыз салынған.

Депутат мән-жайға қаныққан соң, бюджетті кезекті нақтылау кезінде мәселе көтерді. Оның ұсынысы қабылданып, Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасына жалпы 95 млн

теңге бөлінсе, оның 37,8 миллионы бұл үйдің жертелелерін жөндеуге жұмсалатын болды. Қазіргі кезде Алматы ауданының әкімдігі жертелелерден суды соруды жүргізіп жатыр.

Әрине, тиісті жұмыстарды суық түскенше аяқтау керек. Мәслихат депутаттары осыған назар аударды. Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасындағылар уақытша сор-

ғылар орнатылғанын, әзірге олар дұрыс жұмыс істеп жатқанын жеткізді. Қаржы аударылғаннан кейін мердігерлер арасында ағымдағы жөндеуді өткізуге конкурс жарияланады. Барлық жұмыстар қазан айының аяғына дейін аяқталмақ. М.Шекенов атқарылатын жұмыстардың кестесін сұрап, үй проблемаларын шешу мәселесін жеке бақылауына алды.

Кеше «Zoom» сервисінің платформасында онлайн форматта Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының кезектен тыс сессиясы өтті. Мәслихат депутатының өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату, тағы басқа мәселелер қаралған сессия жұмысына қала әкімінің орынбасары Нұрлан Нұркенов қатысты.

СЫРТҚЫ ЖАРНАМАНЫҢ ТҮСІМІ АРТТЫ

Мәслихат депутаты Ақылбек Күрішбаевтың Парламент Сенатына сайлануына байланысты өкілеттігі тоқтатылды. Орталық сайлау комиссиясының қаулысымен таныстырған қалалық сайлау комиссиясының төрағасы Владимир Редкокашин депутаттың өкілеттігі еліміздің Жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы заңымен реттелетінін айтып өтті.

Одан кейін сөз алған депутат Ерлан Сыдықов Сенатқа сайланған әріптесіне ақ жол тіледі.

Жақында елорда аумағында сыртқы көрнекі жарнаманы үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте, жалпыға ортақ пайдаланылатын автокөлік жолдарының бөлінген белдеуінде немесе белдеуінен тыс жерде орналастыру қағидалары әзірленді. Осы құжатпен және қала әкімдігінің жер комиссиясының өзгерген құрамымен қалалық Сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасының басшысы Нұрлан Ұранхаев таныстырды.

Сессия алдында өткен қалалық мәслихаттың құрылыс, экология, көлік, сауда және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясының отырысында депутат Қарақат Абден осы сыртқы көрнекі жарнамадан бюджетке түсетін салық мөлшерін сұрады.

– Биыл сыртқы көрнекі жарнаманы орналастырудан бюджетке түсетін салық мөлшері өсті. Бұрын бұл 326 миллион теңгені құраса, қазір 600-800

миллион теңгеге дейін өсті. Әрине, мұнымен шектелуге болмайды. Салыстырмалы түрде айтқанда, Алматы қаласында сыртқы көрнекі жарнамадан 3 миллиард теңгеден астам қаржы түседі. Яғни бізге бұл бағытта әлі де еңбектену керек деп ойлаймын, – деп жауап берді бұл сауалға Н.Ұранхаев.

Ал әкімдіктің жер комиссиясының құрамы 13 адамнан 9 адамға қысқарды. Оның себебін қала әкімінің орынбасары Нұрлан Нұркенов түсіндірді.

Былтыр қалалық мәслихат депутаттары кәсіпкерлерге салықтық ставка мөлшерін төмендетті. Атап айтқанда, боулингке 72 айлық есептік көрсеткіштен 30 АЕК-ке төмендетіліп, айырбастау пункттеріне 70 АЕК белгіленді. Бірақ содан кейін Салық кодексіне өзгерістер енгізілді. Соған сәйкес ставка мөлшеріне қайта өзгеріс енгізілді. Бұл туралы

айтқан қалалық Инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасының басшысы Ерлан Бекмұрзаев депутаттарды аталмыш өзгерістермен таныстырды.

Иммунотәпшылығы бар және онкологиялық аурулармен ауыратын балаларға тоқсан сайын 5 АЕК мөлшерінде әлеуметтік көмек қарастырылған. Осы жөнінде баяндама жасаған қалалық Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасының басшысы Сәуле Нұрғожина бұл жәрдем көлемін ай сайын 25 АЕК-ке дейін көтеруді ұсынды. Сондай-ақ қалаға «көгілдір отынның» келуіне байланысты әлеуметтік осал топтарға газ құбырын тарту қарастырылғанын жеткізді.

Сессияда айтылған ұсыныстар мен таныстырылған құжаттарды мәслихат депутаттары бірауыздан бекітті.

ӘЛЕУМЕТТІК НЫСАНДАРДЫ ЖӨНДЕУДІҢ ЖАҒДАЙЫ ҚАЛАЙ?

» Елордада «Жұмыспен қамтудың жол картасы 2020-2021» бағдарламасы аясында жүзден астам жобаны жүзеге асыру жоспарланған. Соның ішінде абаттандыру жұмыстары, жолдар мен инженерлік желілерді қалпына келтіру, жаңа желілерді тарту, көшелерді салу, әлеуметтік нысандар құрылысы мен олардың күрделі жөндеуден өткізілуі бар. Таяуда Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының депутаттары «Nur Otan» партиясы қалалық филиалы жанындағы партиялық бақылау комиссиясы мүшелерімен бірге сондай жұмыстармен танысты.

КОЛЛЕДЖ ЖАТАҚХАНАСЫ СҮРЛЕДІ

– Басты мақсатымыз бюджет қаржысының жұмсалыуы мен атқарылып жатқан жұмыстардың сапасын қадағалау, нысандарда жаңа жұмыс орындарын құру көрсеткішімен танысу болды, – деді мәслихат депутаты Мирас Шекенов.

Аталмыш топ, негізінен, білім беру нысандарын аралады. Алдымен комиссия политехникалық колледжге барды. Мұнда студенттерге арналған жатақханаға күрделі жөндеу жұмысы басталып, орта жолдан тоқтатылған. Мұның себебі жұмыстар барысында нысан іргетасы мен көтергіш құрылымдарының сөгілгені анықталды. Сондықтан жұмысты әрі қарай жалғастырмай, апатты жағдайдағы жатақхананы сүру туралы шешім шығарылды. Студенттерді орналастыру мәселесін колледж басшылығы шешті.

МЕКТЕП МӘСЕЛЕСІ БАҚЫЛАУҒА АЛЫНДЫ

Көлік және коммуникация колледжін, М.Өтемісұлы атындағы Оқушылар сарайының бассейні мен шаты-

рын жөндеу аяқталып қалды. Мұнда комиссия тарапынан ешқандай ескертулер айтылған жоқ.

А.Байтұрсынұлы атындағы №48 мектеп-лицейді жөндеп жатқан мердігер біраз кемшілік жіберген. Біріншіден, қажет қондырғылар уақытылы жеткізілмегендіктен, қасбет пен желдету жүйесін жөндеу басталмаған. Әрине, сол себептен нысанды тапсыру мерзімі кешеуілдеп жатыр. Мердігерге сол үшін ескерту айтылды. Комиссия нысанды бақылауға алып, қайта айналып соғатын болды.

«ҮРКЕРДЕ» ШАҒЫН БАҚ АШЫЛАДЫ

№37 «Арман» балабақшасы мен №32 «Балдәурен» балабақшасын жөндеу кестеге сай жүргізіліп жатыр. Осы айдың басына қарай тиісті жұмыстардың 70 пайызы орындалды. Мердігер қыркүйек айына дейін барлық жұмыстарды аяқтауға уәде берді.

«Үркер» тұрғын алабында қоғамдық кеңістікті абаттандыру жүргізіліп жатыр. «Бұл – менің сайлау аймағым. Осы жерде Н.Хикмет, Ф.Достоевский, С.Қожанұлы көшелері

квадратында 4293 шаршы метр аумақта және Ақтамберді жырау-Үмбетей жырау көшелерінде 10154 шаршы метр кеңістікте баскетбол, балалар алаңдары салынып, тренажерлер орнатылады. Бұған қоса, бұл жерде шағын бақ болады. Кестеден қалу жоқ. Барлық жұмыстар осы жылдың 1 қазанына дейін аяқталуы тиіс» дейді Мирас Шекенов.

Бір айта кетерлігі, «Жұмыспен қамтудың жол картасы 2020-2021» бағдарламасы аясында осы уақытта 15 мың жұмыс орны құрылды. Соның ішінде Есіл ауданында екі мыңға жуық адам жұмыс тапты. «Үркер» тұрғын алабы дәл осы ауданға қарайды.

ЖАСТАР САРАЙЫ ҚАШАН ТАПСЫРЫЛАДЫ?

Мәдени нысандарды күрделі жөндеу жұмысы біраз мәселе туындатып отыр. Мәселен, Жастар сарайын жөндеу жобасына түзету енгізуге тура келді. Соның салдарынан нысанды тапсыру мерзімі шегерілді. Қазір жылу құбырына қосылуда проблемалар бар. Негізі, нысан осы жылдың аяғына

дейін тапсырылуы керек еді. Бірақ мердігер оған дейін үлгермесе, бөлінген бюджет қаржысы да игерілмейді.

Жақында бұл мәселе қалалық мәслихаттың тұрақты комиссиясының отырысында қаралды. Депутат Рамзия Өмірбаеваның дерегінше, нысанды жөндеуге бюджеттен 1 миллиард теңгеден астам қаржы бөлінді. Бірақ жұмыстар баяу жүріп жатыр. – Жұмыстың сылбырлығына, нысанға тартылған жұмысшылардың санына қарағанда, жылдың аяғына дейін іс бітпейді. Осыған байланысты бөлінген қаржыны игеру деңгейіне талдау немесе оны бақылау жұмысы жүргізіліп жатыр ма? – деген сауалды жолдады депутат.

Оның сауалына жауап берген қалалық Экономика және бюджеттік жоспарлау

басқармасының басшысы Қайсар Маңқараев Жастар сарайын күрделі жөндеуге «Жұмыспен қамтудың жол картасы» бағдарламасы аясында 1,9 миллиард теңге бөлінгенін жеткізді. Оның айтуынша, бұл жобаны жүзеге асыру биылғы сәуір айында басталды. Сол кезде бюджеттен тиісті жұмыстарға 100 пайыз қаржы бөлінді. Бірақ жөндеу барысында кейбір маңызды мәселелер ескерілмегені анықталды.

– Өкінішке қарай, жобаны жасаған ұйым, техникалық бақылау және мердігер арасында даулар туындады. Қазір олар бір мәмілеге келді. Бірақ қаржыны игермеу қаупі туындағандықтан, ведомствоаралық комиссия отырысында 800 миллион теңгені шегеру туралы шешім шығарылды. Қазір 400 миллион теңгені

игеру ғана қалды. Мәдениет басқармасы жыл аяғына дейін жөндеу жұмыстары аяқталады деп отыр. Алайда қосымша қаржыландыру мәселесі туындауы мүмкін. Бәлкім шегерілген қаржыны жобаға қайтару сонда керек болады, – деді Қ.Маңқараев.

Мәдениет басқармасы нысанды жөндеуге бөлінген қаржыны қайтаруға тура келгенін растады. Басқармадағылар қаржы игерілмей қала ма деп қорыққан. Алайда бюджетті кезекті нақтылау кезінде қайтадан ақша сұрауды жоспарлап отыр. Сонымен негізгі жөндеу жұмыстарын осы жылдың соңына дейін аяқтамақ. Нысанды келесі жылдың наурыз айының аяғына дейін толығымен пайдалануға беруді жоспарлап отыр. Тиісті кесте әзірленген.

Беттерді дайындаған Аманғали ҚАЛЖАНОВ

БАСТЫ МАҚСАТ – ХАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫН ҚОРҒАУ

» Таяуда Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының депутаттары Қарақат Абден және Илья Мещеряков қалалық Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының басшысы Тимур Мұратовпен кездесіп, қазіргі қысылтаяң шақта халықтың денсаулығын қорғау мәселесін талқылады. Өз ұсыныстарын жеткізді.

– Индетке қатысты соңғы ақпараттар бізді үміттендіріп отыр. Бірақ індеттің беті қайтты деуге әлі ерте. Қайта осы кезеңді пайдаланып, келесі болуы ықтимал толқынға жан-жақты дайындалуымыз керек, – деді Қ.Абден.

Депутаттар осы жазда орын алған дәрі-дәрмектердің жетіспеушілігі, ИВЛ аппараттарының тапшылығы, жедел жәрдем көліктерінің кешігуі сияқты мәселелерді кө-

терді. Басқарма басшысы қазір ол жұмыстардың жолға қойылғандығын, келуі мүмкін жаңа толқынға барынша дайындалып жатқанын айтты.

Қ.Абден денсаулық сақтау саласы бойынша барлық ақпараттар жинақталатын ахуалды орталықты ашу қажеттігін жеткізді. Оның айтуынша, мұнда ауруханадағы бос орындар саны, қажетті құрылғылар жағдайы көрсетілуі тиіс.

– Индет басталғанда осы ақпараттар халыққа жетпеді. Нәтижесінде денсаулық саласындағы жұмыс тұралап қалғандай болды, – деді депутат.

Артынша депутаттар қалалық бюджетті нақтылау кезінде Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасына дәрі-дәрмек пен КТ, өкпеге ауа жеткізу сияқты қажетті аппараттарды, вакциналарды сатып алуға қосымша 389,5 млн теңге бөлінуін қолдады.

» Біз қазіргі кезде қазақтың өзіне «қазақтың бар дыбысын бар деп, жоқ дыбысын жоқ» деп сендіре алмайтын кезеңде тұрмыз. Біріне-бірі жалғасқан әліпби ауыстыру мен орынды-орынсыз емле құрастыру осындай жайға алып келді. Оп-оңай көрінген қазақ тілінің дыбыс құрамын түгендей алмай әлек болып жатқанымыз да сондықтан.

Кез келген қазақтан (ересек болсын, бала болсын) «қазақ тілінде қанша дыбыс бар?» деп сұрасаң, бәрінің берер жауабы біреу-ақ, «42 дыбыс бар» дейді. Бұл, әрине, олардың кінәсі емес, мектептен бастап жоғары оқу орнын бітіргенге дейін «42» деп тоқпақтай берсе, кім де болса соған ұйып қалады. Ұйып қалғандардың арасында, өкінішке қарай, қазақ тілі пәнінің мұғалім-оқытушылары барын қайтерсің. Олар да «қырық екі» демесе де, соған жете жығылып жатады.

Қазақ тілінің дыбыс құрамын анықтау сонау XIX ғасырдың екінші жартысынан басталған болатын. Сол дәуірдің өкілі В.Радлов 31 дыбысты атайды, оның құрамындағы бір дыбысты арнайы у таңбасымен белгілейді және ол дыбыстың ағылшын тіліндегі у дыбысымен ұқсас екенін атап, «жартылай дауысты» деп көрсетеді. «Жартылай» деп отырғанының мәні бар: дыбыс жасалым/естілім жағынан дауыстыға жақын. Келесі кезеңде, XX ғасырдың басы, А.Байтұрсынұлы қазақ тілінде 29 дыбыс бар деп көрсетеді. Ахаң анықтаған құрамда да «жартылай дауысты» кездеседі. Қазақ тілінің алғашқы латын әліпбиінде (1929-39 жж.) v таңбасымен белгіленіп келді. Бертін келе дауыссыз мәртебесі ескеріліп, ұу/уу тіркестерінің құрамында 1957 жылға дейін у түрінде дербес жазылды. Ал академик І.Кеңесбаев бастаған зерттеушілер 43 дыбысқа тоқтады, 43 болып тұрған себебі у таңбасы дауыстының құрамында бір рет, дауыссыздың құрамында тағы бір рет кездеседі. Ал 1957 жылы «қызыл саясат» қазақ әліпбиі мен оның емле-ережесіне де жетті. Сөйтіп қазақтың төл сөздерінің жазылымына орыс тілінің у дыбыс/таңбасы ендірілді. Сонымен кірме у таңбасы қазақтың төл дауысты дыбыстарының құрамына «дауысты» болып қосыла кетті. Кез келген ғылыми-теориялық еңбек немесе оқулық бетін ашыңыз, оқу-құралының немесе әртекті мақаланың бетін ашыңыз, алдыңыздан дауысты у шыға келеді. «Сасқан үйректің» кебін киіп, «дауыссыздан кейін дауысты болады, дауыстыдан кейін дауыссыз болады» деп амалдап келе жатырмыз. Қазақ тілінде дауысты барлық уақытта дауысты болатыны, дауыссыз барлық уақытта дауыссыз болатыны санамызға жетпей қойды.

Осы саяси әліпби реформасының жемісін енді «теріп-жеп» отырмыз. Қазіргі ұрпақты қазақ

БАҒЫ ЖАНБАҒАН БІР ДЫБЫС

тілінде дауысты у дыбысы жоқ деп сендіре алмай отырғанымыз сондықтан.

Соңғы жылдары жарық көрген академиялық еңбектерде у таңбасымен белгіленіп жүрген дыбыстың ақиқат мазмұны анықталып берілді: «у (w) дауыссыз дыбысы қос ерін арқылы жасалады. Жасалу орнына қарай ерін-ерінді дауыссыз дыбыс болып табылады. У дауыссыз дыбысы қос (астыңғы және үстіңгі) еріннің жуысуы арқылы жасалады. Жасалу тәсіліне қарай жуысыңқы дауыссыз дыбыс болып табылады. У дауыссыз дыбысын айтқанда дауыс желбезегі мол тербеледі, яғни мол қатысады. Дауыс қатысына қарай үнді (тербелімді) дауыссыз дыбыс болып табылады. Жасалым белгілері: ерін-ерінді, жуысыңқы, үнді дауыссыз дыбыс». Дауыссыздың ақиқат анықтамасы осы болып табылады. Оның қазақ тілі дауыссыздарының пішіндемесінде (модельде) өзінің орны бар.

Алайда академиялық еңбектердің нәтижесі әзірге оқулықтар мен оқу-құралдарына жетпей жатыр. Сондықтан да көпшілікті шатастырмас үшін у таңбасының іргесіне w таңбасын қосақтап у (w) деп көрсетіп отыруға мәжбүрміз.

Тағы да ғылыми негізге жүгінетін болсақ, халықаралық фонетикалық әліпби (ХФӘ немесе МФА – международный фонетический алфавит) үлгісі бойынша таңбасы w болуға тиіс. Бұдан әрі қарай осы таңбаны тұрақты пайдаланатын боламыз.

Енді неге «шала дауысты» немесе бірде дауысты, бірде дауыссыз болып жүргеніне тоқталайық. Өйткені: бірінші, оның жасалуы (артикуляциясы) дауыстыға ұқсайды, себебі ауыз қуысында кедергі жоқ; екінші, оның тілдегі қызметі дауыссызға ұқсайды, себебі буын құрай алмайды. Тіл жүйесінде оның екінші қызметі басым болып есептеледі, сондықтан да ол дауыссыз дыбыс болып саналады.

сының естілімін еске түсіреді. Қазақ тілі мамандарын да, өзге зерттеушілерді де шатастырып жүрген осы жайт. Бүлдіршіндер мен бірінші сынып оқушыларына арналған оқу-құралдарынан бастап уық, уыс, т. б. «сөздер у дауысты дыбысынан басталып жатыр». Орыстақы у таңбасының машақаты бір мұнымен бітіп жатқан жоқ. Сөздіктер тізбегіндегі ұ, ү әріптерінің құрамында тұратын ондаған-жүздеген сөздер «адасып» у әрпінің соңында жүр. Әзірге тек өз басындағы буынға қатысты «адасуларды» ғана көріп отырмыз. Ішкі әліпби тізбегіне қатысты «адасуларды» компьютер бағдарламасының көмегі болмаса, көзбен көріп, қолмен түгендеу мүмкін емес.

Ал неге қазақ тілінің төл дауыссыз дыбысы осы бір төркіні бөлек у таңбасына байланып қалды? Өйткені орыс тілінде мұндай дыбыс жоқ, сондықтан кирилл құрамында оны белгілейтін арнайы таңба да жоқ. Бірақ «жалған естілімге» себеп болып жүрген дауысты дыбысының у таңбасы бар. Осы әріп оп-оңай қазақ әліпбиіне көшіп, w дауыссызының таңбасына айналып кетті. Сөйтіп қазақ орфографиясының құрамында әбден орнығып алды. Ендігі жерде кириллдің у таңбасы мен дыбысынан құтылу оңай болмай, тіптен, мүмкін болмай отыр.

Тіліміздегі w дауыссызының ақиқатына көз жеткізу үшін бір-біріне орайлас тіркестерді пайдалануға болады. Мысалы, ау тіркесінің екі дыбыстан құралатынына ешкімнің шүбәсі жоқ, ал дәл сол үлгідегі ұу тіркесінің дыбыс құрамын бір у дыбысына айналдырып жіберіп отырмыз. Сонда бізге жетпей тұрғаны – оқу-әдістемелік дайындық пен психологиялық шеберлік. Алғашқы ау тіркесінің бірінші сыңары ашық дауысты а айқын естіледі де, екінші сыңары w дауыссызынан оңай ажыратылады. Ал екінші ұу тіркесінің бірінші сыңары еріндік қысаң ұ мен тағы еріндік w дауыссызының артикуляциясы өзара тығыз кірігіп кетеді. Сөйтіп орыс тілінің у дауыстысы тәрізді естілім әсер қалдырады. Орыс тілінің у дыбысы нығыз айтылады, ал қазақы тіркес босаң айтылады.

Егер w дауыссыз дыбысының жазылым емле-ережесі дұрыс құрастырылса, онда сөздің үн-

десім әуезі, морфем және буын құрамы, тасымал реті мен сөйлем ырғағы бұзылмайтын болады.

Жуан әуезді сөздер құрамында: – жуан әуезді қысаң Ұ[u] мен үнді жуысыңқы У[w] дауыссызының тіркесі ҰУ[uw] болып жазылады;

– сөз басында [w] кездеспейді, сондықтан сөз ұ[u] дауыстысынан басталады:

у (ұу) [uw], уық (ұ-уық) [u-wuq], уыс (ұ-уыс) [u-wus], уақыт (ұ-уа-қыт) [u-wa-qit];

– сөз ортасында: туыс (тұ-уыс) [tu-wus], суық (сұ-уық) [su-wuq], жуан (жұ-уан) [ju-wan], шаруа (ша-рұ-уа) [ʃa-ru-wa], оқушы (о-құу-шы) [o-quw-ʃi];

– сөз соңында: ту (тұу) [tuw], су (сұу) [suw], бу (бұу) [buw], алу (а-лұу) [a-luw], толу (то-лұу) [to-luw], оқу (о-құу) [o-quw], қару (қа-рұу) [qa-ruw];

Жіңішке әуезді сөздер құрамында:

– жіңішке әуезді қысаң Ү[ü] мен үнді (жуысыңқы) У[w] дауыссызының тіркесі ҮУ[üw] болып жазылады;

– сөз басында [w] кездеспейді, сондықтан сөз ү[ü] дауыстысынан басталады: үіл (ү-үіл) [ü-wül], уәде (ү-уә-де) [ü-wä-de], ү-уәж (ү-уәж) [ü-wäj], уәли (ү-уә-лий) [ü-wä-liy], үззір (ү-уә-зір) [ü-wä-zir];

– сөз ортасында: сурет (сұурет) [süw-ret], келуші (ке-лү-ші) [ke-lüw-ʃi], сенумен (се-нүү-мен) [se-nüw-men], секіруге (се-кі-рүү-ге) [se-ki-rüw-ge], келуі (ке-лү-уі) [ke-lü-wi];

– сөз соңында: күлу (кү-лүү) [kü-lüw], тілу (ті-лүү) [ti-lüw], күту (кү-түү) [kü-tüw].

Еңдеше латын әліпбиіне қазіргі кирилл орфографиямыздың үлгісімен өтуге болмайды. Онда кириллдегі тілбұзар ережелерімізді сол күйінде қайталаған болып шығамыз. Сондықтан алдымен қазақ мәтініне «әліпби транскрипция» жасап алуымыз керек. Сонан соң барып қазақ тілінің төл дыбыстарын латын әліпбиіне көшіреміз. Осындай реформаның нәтижесінде қазақ тілінің:

– төл дыбыс құрамы кірме таңбаларсыз таза анықталады;

– төл дыбыс құрылымы (жү-йесі) сақталады;

– морфем құрамы бұзылмайды;

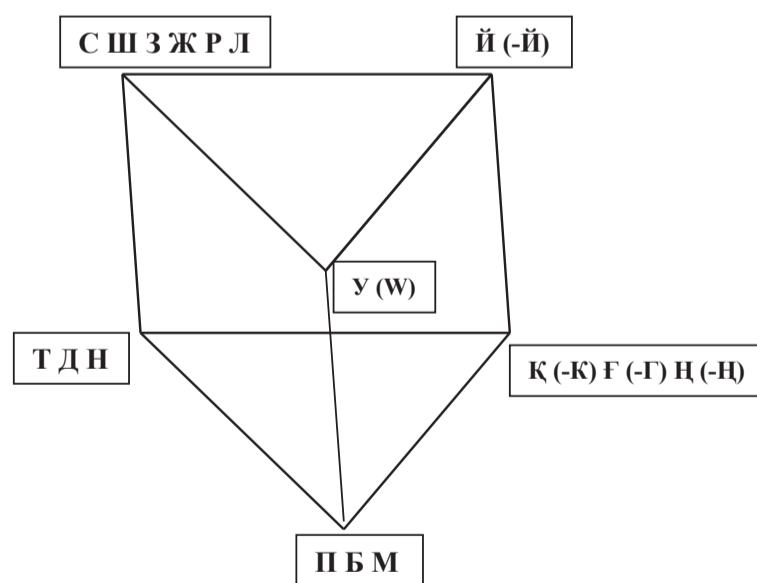
– буын тұрқы жаңсақ жіктелмейді;

– тасымал реті сетінемейді;

– сөйлем ырғағы сақталады. Латын әліпбиіне өту үстіндегі жазу реформасының басты нәтижесі осы болмақ.

Өкінішке қарай, бұл дыбыстың ақиқат [w] таңбасына латын негізіндегі жаңа апостроф әліпбиімізден де орын табылмады, қайтадан сол орыс тілінің созылыңқы у[u:] дыбысының кебін киіп қалды. Енді қашан және қай ұрпақ оны осы бір шала-жансар әліпбиі тамұғынан аршып алар екен, әлде біздің көз алдымызда өшіп құрдымға кете береді ме? Келер ұрпаққа аманат етіп қалдыруға да дәрменіміздің келмегені ғой.

Әлімхан ЖҮНІСБЕК,
филология ғылымдарының докторы, профессор

Пішіндемеден көрініп тұрғандай, у (w) дауыссыз дыбысы құрылымның (модельдің) бір бұрышын ұстап тұр. Егер у (w) дауыссыз дыбысы жоғалатын болса, онда пішіндеме (модель) түгел қаусап түседі. Бұл – тіл дыбыстарының құрамынан бір дыбыс жоғалса, бүкіл жүйесі (системасы) бұзылады немесе бір бөгде дыбыс енетін болса, тілдің дыбыс жүйесі (системасы) түгелдей бүлінеді деген сөз.

Дауыссыз w дыбысын жоғалтып жүргеніміздің тағы бір себебі «жалған естілім» болып табылады. Қазақ тілінде сөз басында кездеспейтін бес дауыссыз дыбыстың бірі – осы w. Еңдеше дыбыс атауына, өзге дыбыстардай бы, ды болып дауысты соңынан қосылмай, дауысты алдынан қосылып, ұу (уу емес) түрінде айтылады. Сондықтан ұу тіркесінің айтылымы орыс тілінің у дауысты дыбы-

» 25 тамызда «Ақ жол» демократиялық партиясы Л.Гумилев атындағы ЕҰУ «Алаш» мәдениет және рухани даму институтымен бірлесіп, «Қазақ Республикасының 100 жылдығы және оның құрылуындағы Алаш қайраткерлерінің рөлі» атты халықаралық ғылыми конференция өткізді. Онлайн түрде өткен конференцияға партия төрағасы Азат Перуашев, «Алаш» мәдениет және рухани жаңғыру институтының директоры Сұлтан Хан Аққұлы, Мәжіліс депутаттары, шетелдік және отандық алаштанушы ғалымдар мен қоғам қайраткерлері қатысып, Қазақ Республикасы мен Алаш зиялылары жөніндегі өрелі ойларын ортаға салды.

ды. Сонымен, жоғарыда атап өткен екі жоба қатар өмір сүре бастады. 1918 жылдың басынан бастап большевиктер шабуылы күшейе түсті, сондықтан Алаш көсемдері жасырынуға мәжбүр болды. 1917 жылы желтоқсанда жоспарланған идеялар толық жүзеге аспады» деді ресейлік тарихшы.

Тарих ғылымдарының докторы, профессор Аққали Ахмет Қазақстан шекарасын бекітуге атсалысқан мәлім әрі беймәлім тұлғалар туралы

ДИНИ САУАТТЫЛЫҚТЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

» Қазіргі таңда тәуелсіз мемлекетіміздің дамушы және дамыған елдерден ерекшелігі – қоғамдағы діннің нығаюы мен елдегі діни ахуалдың тұрақты болуы.

Біздің мемлекетіміз көпұлтты, демократиялық мемлекет болғандықтан, дін мәселесі жөнінде барлық азаматтарға қай дінге кіруіне, қандай дінде болуына еркіндік берілген. Осыған орай, еліміздің жарқын болашағын қалаушы жас ұрпақтарымыздың санасын улап жатқан жат ағымдардың мән-мағынасын, әсер ету жолдары мен тигізер зияндары да аз емес. Қазіргі кезде жастар мұндай діни ағымдардан өте сақ болуы керек. Себебі мұндай діндерге кірген адам қайтадан шығуы өте қиын. Өйткені өздеріне тәуелді етіп, адам санасын тереңінен улайды.

Дәстүрлі дінімізбен мүлдем үйлеспейтін кейбір сан алуан пікірлер мен ұстанымдардың салдарынан туындайтын түрлі келеңсіз мәселелер алаңдатады.

Бүгінде асыл дінімізбен мүлдем жанаспайтын жат ағымдар жетегінде кеткен қаншама қандастарымыз отбасы мүшелерінен, үй-меншіктерінен айырылып, түрлі психикалық ауруларға шалдығып, өз-өзіне қол салып, балаларына тиісті медициналық көмек ектіруден бас тартып, мектептегі сабақтарын тастап, мектеп жасындағы ұл-қыздардың музыка тыңдауына қарсылық білдіріп, Мемлекеттік Әнұранды тыңдауды және Туа құрмет көрсетуді харам деп жатқандарын да жоққа шығаруға болмайды.

Соңғы уақытта кейбір отбасыларда әкесі бір дінді, баласы бір дінді, анасы бір дінді ұстанатын халге келдік. Осындай отбасыларда кикілжің туатын болса, әркім өз жақтастарын мәселеге араластырып, арты бітпес жанжалға ұласып кетуі мүмкін. Қоғамға іріткі салатын дәстүрлі емес, теріс пиғылдағы, деструктивтік діни ағымдардан сақтанудың жолдарын жастардың санасына ұғындыру қажет.

Біріншіден, мемлекеттің ішкі қауіпсіздігіне зиян тигізетіні білуі керек. Қайсы бір сектаны алатын болсақ, ешбірі қазақтың мұңын мұңдап, күйін күйттеу үшін келмегені анық. Түрлі сектаның жетегіне кету арқылы отбасын ойрандатып, қоғамды шулатып, тыңшылық, экстремистік, террорлық іс-әрекет жасап, мемлекеттің ішкі қауіпсіздігіне орасан зиянын тигізуі мүмкін.

Дамыған немесе даму үстіндегі тыныш жатқан бір елді тоқырауға жіберудің бір тәсілі – түрлі діни ағымдар арқылы қоғам ішінде іріткі тудыру. Мәселен, ислам әлемінің тарихына қарасақ, дұшпандары майданда жеңе алмаған соң мұсылмандарды әлсірету үшін түрлі теріс ағымдарды қолдан жасап, мұсылман жамағатын бір-бірімен араздатып, ынтымақ пен бірлікті ыдыратып, мемлекетті әлсіреткен.

Ең дұрысы, жастарымыз өзіміздің дәстүрлі ислам дініндегі шарият бойынша жүрсе ешқашан адаспайды, теріс жолға түспейді.

Болашақ – жастардың қолында. Жастарымызды имандылыққа, ата-бабаларымыздың ғасырлар бойы ұстанып келген асыл дініміз исламға баулысақ, түрлі жат ағымдардың жетегінде кетпейтін болады. Сонымен қатар иманды жас Отанын, елін, жерін сүйетін, салт-дәстүрін, тілін, мәдениетін берік ұстайтын болады.

Пайғамбарымыз Мұхаммед (с.ғ.с.): «Отанды сүю – иманнан» деген. Мәңгілік елдің тірегі – құндылықтарында. Сол құндылықтардың бірі – дәстүрлі дініміз.

Діннің адамзат тарихында алатын орны ерекше. Дін – қоғамның рухани өмірінің маңызды саласы. Бұл мәңгілік дін қай халықтың болмасын мәдениетінің рухани негізі екенін ескеруіміз керек.

«Ағаш түзу өсу үшін оған көшет кезінде көмектесуге болады, ал үлкен ағаш болғанда, оны түзете алмайсың» деп дана халқымыз бекер айтпаған. Жастайынан бойына ізгілік, имандылық, отансүйгіштік, кішіпейілділік, адалдық секілді қасиеттерді сіңіру мен тәрбиелеуде отбасы маңызды рөл атқарады. «Ұяда не көрсең, ұшқанда соны ілерсің» дегендей, баланы балабақшадан бастап тұлға ретінде қалыптастыруға, мектеп қабырғасында тілімізді, мәдениетімізді қастерлеуге, жоғары оқу орындарында ұлттық құндылықтарымызды дәрiптeуге үйретуіміз қажет. Тек сонда ғана осындай теріс пиғылды діни ағымдарға бөгет қоя аламыз. Дәстүрлі діндердің құндылықтары мен қасиетін түсіндіру және діни сенімдерді насихаттау арқылы теріс пиғылды діни ағымдардан, діни терроризм мен экстремизмнен сақтай аламыз. Жас ұрпақтың санасына және қоғамға іріткі салатын дәстүрлі емес, теріс пиғылдағы, деструктивтік діни ағымдардан сақтанудың жолдарын жастардың санасына ұғындыру қажет.

ШЕКАРАНЫ АЙҚЫНДАҒАН ШЕШІМ

ЕЛОРДАДА ҚАЗАҚ РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 100 ЖЫЛДЫҒЫНА ОРАЙ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ ӨТТІ

Қалиакбар
ҮСЕМХАНҰЛЫ

Жиналысқа қатысқан мамандар Алаш ұлттық автономиясы мен биыл құрылғанына 100 жыл толған Қазақ автономиялы республикасының тарихи алғышарттары, олардың заманауи мемлекеттік қалыптастыру жолындағы қызметі және қазіргі тәуелсіз Қазақстан үшін маңызын жан-жақты талқылады. Алаш автономиясының ел тарихында алатын орны, Алаш қайраткерлерінің сіңірген еңбегі және оларды ел жадында сақтау мәселелері жөнінде келелі кеңес өткізді.

1920 жылы 26 тамызда Кеңес үкіметі Бүкілресейлік орталық атқару комитеті мен РКФСР ХКК «Қырғыз (Қазақ) Автономиялы Социалистік Кеңес Республикасын құру туралы» декрет қабылдады. 4-12 қазан аралығында Орынборда Қазақ автономиясының үлкен съезі өтті. Мамандардың пікірінше, осы жылғы Қазақ Автономиялық Республикасының құрылуы Кеңес үкіметінің қазақ халқына қайырымдылық жасаға-

ды. Қазақтың саны 1 пайыздан аспайтын Орынборда қанша қиындық болса да, кадрлар жетіспесе де, автономияның басында отырған жігіттер көп жұмыс істеді. Тіпті 1924-1925 жылдары Алаш зиялылары қазақтың территориясына қазақтың түпкі жерлерін жинап алды. Тек 1928-1929 жылдары Алаштың мықты азаматтары жұмыстан шеттетілген соң Омбы қаласы мен Омбы уезін РКФСР құрамына енгізу туралы шешім қабылданды» дейді ғалым.

Конференцияда ресейлік тарихшы Виктор Козодой «тарихи шешімде Алашорда идеясы жеңгенін» баса айтып, Алаш идеясының мықты болғаны сондай, большевиктер оларды елеусіз қалдыра алмай, ымыраға келгенін, Алаш зиялылары Қазақстанның шекарасын бекітуде зор рөл атқарғанын айрықша атады. «Саяси тәжірибе тұрғысынан, 1917 жылдан бастап екі жоба қатар жүзеге асырылды. Бұл – Алаш жобасы және Кеңес жобасы. 1917 жылы желтоқсанда Екінші жалпықазақтық съезде Алаш автономиясын құру туралы шешім қабылданып, басқару органы – Алаш Орда құрыл-

айтты. «1920 жылы Қазақ Республикасы құрылған кезден бастап Қазақстан мен Ресей шекарасы бірінші рет өзгеріске түскені белгілі. Мұстафа Көкебаев 1920 жылы Жер комитетінің төрағасы, губерниялық атқару комитетінің жауапты хатшысы болып, жаңадан іргетасы қаланып жатқан Қазақ Республикасының жариялануы үшін қызмет атқарған. Ол сол кезде Қазақстанның батыс шекарасының бір бөлігін нақтылап, қай аумақ біздің шекара аумағына кіру керек екенін түйемен жүріп картаға түсірткен. Ол – елдің шекарасын белгілеуге ерекше еңбегі сіңген азамат. Ендеше ұлты үшін аянбай еңбек еткен, Қазақстан шекарасын белгілеуге атсалысқан тұлға Атырау, Орал, Шымкент, Алматы, Нұр-Сұлтаннан бір көше атауын берсе – ескерусіз қалған тұлғаны құрметтегеніміз болар еді. Уәлихан Танашев те Қазақ Республикасын құрумен айналысқан бірден-бір тұлға. Өкінішке қарай, оның атында елімізде не дұрыс көше, не ескерткіш жоқ. Қазақ шекарасын бекітуге үлес қосқан тұлғаларды әрдайым насихаттауымыз керек» деді ол.

нынан емес, керісінше, біраз жылдар бойы өз елінің азаттығы үшін күрескен Алаш арыстары большевиктік билікті қазақ халқының мүддесімен санасуға мәжбүр етті. Яғни Қазақ Республикасының пайда болғанының басты себебі Алаш көсемдері жариялаған Қазақ елінің қайсарлығы, өр рухы, ұлттық ұстанымдары болды.

Жиналыста сөз алған тарих ғылымдарының докторы, профессор Зиябек Қабылдинов Алаш зиялыларының ел үшін еткен еңбектеріне тоқталды. «1920 жылы 3 миллиондай халық автономия құрамында болса, 1925 жылы 6,5 миллионға дейін шарықта-

1920 жылы 26 тамызда Кеңес үкіметі Бүкілресейлік орталық атқару комитеті мен РКФСР ХКК «Қырғыз (Қазақ) Автономиялы Социалистік Кеңес Республикасын құру туралы» декрет қабылдады. 4-12 қазан аралығында Орынборда Қазақ автономиясының үлкен съезі өтті

Онлайн басқосуда Алаш автономиясы мен Алаш зиялылары туралы бұдан басқа да көп деректер айтылып, осы бір тарихи естеліктерді қайта ақтарып, бүгінгі дәуір тынысымен үндестіру жағында «Ақжол» партиясының жүйелі жұмыстар атқарып жатқаны айтылды. Конференция соңында қатысушылар барлық ұсыныстарды ескере отырып, Қазақ мемлекеттілігінің қалыптасуындағы маңызды белес болып саналатын Қазақ Республикасының құрылуы мен XX ғасырдың басындағы қоғамдық-саяси жағдайларды тереңірек зерттей түсу қажет деген ұйғарымға келді.

НҮР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

ЖОБА

Әкімдіктің кейбір қаулыларының күші жойылды деп тану туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 37-бабына, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 25 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңы 1-бабы 31-тармағының 16) тармақшасына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қосымшаға сәйкес Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларының күші жойылды деп танылсын.

2. «Нұр-Сұлтан қаласының Білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіпте:

1) осы қаулының аумақтық әділет органында мемлекеттік тіркелген;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күнінен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін Нұр-Сұлтан қаласының аумағында таратылатын мерзімді баспа басылымдарында ресми жариялау үшін жіберуді;

3) осы қаулы ресми жарияланғаннан кейін Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің интернет-ресурсында орналастырылуы;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде аумақтық әділет органына осы тармақтың 1, 2), 3) тармақшаларымен көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Б.М.Мәкенге жүктелсін.

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімі А. Көлгінов

Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Б. Мәкен

«Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі мемлекеттік-құқықтық бөлімінің басшысы Ж. Шәукентаев

«Нұр-Сұлтан қаласының Білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Ш. Қадырова

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2020 жылғы «__» _____ №_____ қаулысына қосымша

Әкімдіктің күші жойылған кейбір қаулыларының тізбесі

1. «Мемлекеттік орта білім беру мекемелерінің басшылары лауазымдарына орналасу конкурсына қатысу үшін құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 31 шілдедегі №107-1336 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №93479 болып тіркелген, 2015 жылғы 30 қыркүйектегі «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 17 қыркүйектегі №103 (3308) «Астана ақшамы», №103 (3326) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

2. «Техникалық және кәсіптік білім беру саласында көрсетілетін мемлекеттік қызмет регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 6 тамыздағы №107-1346 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №93839 болып тіркелген, 2015 жылғы 1 қазандағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 19 қыркүйектегі №104 (3309) «Астана ақшамы», №104 (3327) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

3. «Балаларға қосымша білім беру бойынша қосымша білім беру ұйымдарына құжаттар қабылдау және оқуға қабылдау» және «Аз қамтылған отбасылардағы балалардың қала сыртындағы және мектеп жанындағы лагерлерде демалуы үшін құжаттар қабылдау және жолдама беру» мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 25 тамыздағы №107-1485 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №94117 болып тіркелген, 2015 жылғы 12 қазандағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 3 қазандағы №110 (3315) «Астана ақшамы», №110 (3333) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

4. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №94631 болып тіркелген, 2015 жылғы 29 қазандағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 22 қазандағы №118 (3323) «Астана ақшамы», №118 (3341) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

5. «Жергілікті атқарушы органдар көрсететін арнайы білім беру саласындағы мемлекеттік қызмет көрсету регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 22 қыркүйектегі №107-1662 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №94934 болып тіркелген, 2015 жылғы 4 қарашадағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

6. «Орта білім беру саласында мемлекеттік қызмет көрсету регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 28 қыркүйектегі №107-1679 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №95264 болып тіркелген, 2015 жылғы 16 қарашадағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 14 қарашадағы №128 (3333) «Астана ақшамы», №128 (3351) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

7. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сала-

сында жергілікті атқарушы орган көрсететін мемлекеттік қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 26 қазандағы №107-1900 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №96197 болып тіркелген, 2015 жылғы 16 қарашадағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 14 қарашадағы №136 (3341) «Астана ақшамы», №136 (3359) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

8. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 6 сәуірдегі №107-665 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №101800 болып тіркелген, 2016 жылғы 18 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, №52 (3422) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

9. «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру саласында көрсетілетін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 7 сәуірдегі №107-675 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №101801 болып тіркелген, 2016 жылғы 18 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 7 мамырдағы №52 (3404) «Астана ақшамы», №52 (3422) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

10. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 7 сәуірдегі №107-676 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №102214 болып тіркелген, 2016 жылғы 18 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 17 мамырдағы №55 (3407) «Астана ақшамы», №55 (3425) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

11. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында жергілікті атқарушы органдар көрсететін мемлекеттік қызметтер регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 26 қазандағы №107-1900 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 12 сәуірдегі №107-709 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №102216 болып тіркелген, 2016 жылғы 18 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 17 мамырдағы №55 (3407) «Астана ақшамы», №55 (3425) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

12. «Орта білім беру саласында мемлекеттік қызмет көрсету регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 28 қыркүйектегі №107-1679 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 18 сәуірдегі №107-749 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №102337 болып тіркелген, 2016 жылғы 27 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүй-

есінде, 2016 жылғы 26 мамырдағы №59 (3411) «Астана ақшамы», №59 (3429) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

13. «Техникалық және кәсіптік білім беру саласында көрсетілетін мемлекеттік қызмет регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 6 тамыздағы №107-1346 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 18 сәуірдегі №107-750 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №102341 болып тіркелген, 2016 жылғы 27 мамырдағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 26 мамырдағы №59 (3411) «Астана ақшамы», №59 (3429) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

14. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 21 маусымдағы №107-1325 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №105143 болып тіркелген, 2016 жылғы 29 шілдедегі «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 26 шілдедегі №85 (3437) «Астана ақшамы», №85 (3455) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

15. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларға біліктілік санаттарын беру (расту) үшін оларды аттестаттаудан өткізуге құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 13 шілдедегі №107-1333 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №105604 болып тіркелген, 2016 жылғы 29 тамыздағы «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 25 тамыздағы №98 (3450) «Астана ақшамы», №98 (3468) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

16. Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 28 қыркүйектегі №107-1679 «Орта білім беру саласында мемлекеттік қызмет көрсету регламенттерін бекіту туралы» қаулысына өзгеріс енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 13 шілдедегі №107-1408 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №113955 болып тіркелген, 2017 жылғы 11 тамыздағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

17. «Кемтар балаларға арнаулы түзеу ұйымдары мен басқа да ұйымдарға медициналық, арнаулы білім және арнаулы әлеуметтік қызметтерді алу үшін жолдама беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 19 қазандағы №107-2152 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №115596 болып тіркелген, 2017 жылғы 3 қарашадағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде, 2017 жылғы 2 қарашадағы №130 (3635) «Астана ақшамы», №130 (3653) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған).

18. «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім беру ұйымдарындағы тәрбиеленушілер мен білім алушылардың жекелеген санаттағы азаматтарына, сондай-ақ, қорғаншылық (қамқоршылықтағы) пен патронастағы тұлғаларына тегін тамақтандыруды ұсыну» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 8 қаңтардағы №107-11 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №118568 болып тіркелген, 2018 жылғы 7 ақпандағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде, 2018 жылғы 8 ақпандағы №16 (3676) «Астана ақшамы» газетінде жарияланған).

19. «Техникалық, кәсіптік және орта білімнен кейінгі білімі бар қадірларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру бойынша конкурсқа құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 8 қаңтардағы №107-12 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №118571 болып тіркелген, 2018 жылғы 8 ақпандағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде, 2018 жылғы 8 ақпандағы №16 (3676) «Астана ақшамы» газетінде жарияланған).

20. «Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 29 қаңтардағы №107-166 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №118783 болып тіркелген, 2018 жылғы 20 ақпандағы Қазақстан Республикасы

нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

21. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында жергілікті атқарушы органдар көрсететін мемлекеттік қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 26 қазандағы №107-1900 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 8 ақпандағы №107-239 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №119040 болып тіркелген, 2018 жылғы 3 наурыздағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

22. «Жалпы білім беретін мектептердегі білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарына тегін және жеңілдетілген тамақтандыруды ұсыну» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 17 сәуірдегі №107-566 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №121673 болып тіркелген, 2018 жылғы 15 мамырдағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде, 2018 жылғы 17 мамырдағы №58 (3718) «Астана ақшамы» газетінде жарияланған).

23. «Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 22 мамырдағы №107-888 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №122404 болып тіркелген, 2018 жылғы 15 маусымдағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде, 2018 жылғы 14 маусымдағы №70 (3730) «Астана ақшамы» газетінде жарияланған).

24. «Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы №107-960 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №122847 болып тіркелген, 2018 жылғы 27 маусымдағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

25. «Баланы (балаларды) қабылдаушы отбасына тәрбиелеуге беру және оларды асырауға ақшалай қаражат төлеуді тағайындау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы №107-961 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №122850 болып тіркелген, 2018 жылғы 27 маусымдағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

26. «Балаға кері әсер етпейтін ата-ана құқықтарынан айырылған ата-аналарға баламен кездесуіне рұқсат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы №107-962 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №122853 болып тіркелген, 2018 жылғы 28 маусымдағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

27. «Үздік педагог» атағын беру конкурсына қатысу үшін құжаттар қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 10 қазандағы №107-1677 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №125839 болып тіркелген, 2018 жылғы 19 қарашадағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

28. «Мемлекеттік орта білім беру мекемелерінің басшылары лауазымдарына орналасу конкурсына қатысу үшін құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 31 шілдедегі №107-1336 қаулысына өзгеріс енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 18 наурыздағы №107-384 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №130290 болып тіркелген, 2019 жылғы 12 сәуірдегі Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

29. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларға біліктілік санаттарын беру (расту) үшін оларды аттестаттаудан өткізуге құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 13 шілдедегі №107-1333 қаулысына өзгеріс енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 18 наурыздағы №107-385 қаулысы (Нормативтік

НҮР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

ЖОБА

Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларының күші жойылды деп тану туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңы 37-бабының 1-тармағына, «Құқықтық актілер туралы» 2016 жылғы 6 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 46-бабы 2-тармағының 4) тармақшасына, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 25 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабы 31-тармағының 16) тармақшасына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қосымшаға сәйкес Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларының күші жойылды деп танылсын.

2. «Нұр-Сұлтан қаласының Сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте:

1) осы қаулының аумақтық әділет органында мемлекеттік тіркелуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін Нұр-Сұлтан қаласының аумағында таратылатын мерзімді баспа басылымдарында ресми жариялау үшін жіберуді;

3) осы қаулы ресми жарияланғаннан кейін

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде аумақтық әділет органына осы тармақтың 2), 3) тармақшаларымен көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н.Ж.Нұрқеновке жүктелсін.

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімі А. Көлгінов

Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н. Нұрқенов

«Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі мемлекеттік-құқықтық бөлімінің басшысы Ж. Шәукентаев

«Нұр-Сұлтан қаласының Сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Н. Ұранхаев

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2020 жылғы _____ № _____ қаулысына қосымша

Астана қаласы әкімдігінің күші жойылған қаулыларының тізбесі

1. «Астана қаласының аумағында жер қатынастары саласында жеке және заңды тұлғаларға көрсетілетін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 20 шілдедегі №197-1202 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №94725 болып тіркелген, 2015 жылғы 20 қазанда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

2. «Астана қаласының Сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 19 қарашадағы №120-2110 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №96669 болып тіркелген, 2015 жылғы 24 желтоқсанда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2015 жылғы 26 желтоқсанда «Астана ақшамы» №145 (3350), «Вечерняя Астана» №145 (3368) газеттерінде жарияланған).

3. «Елді мекен шеңберінде объект салу үшін жер учаскесін беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 29 наурыздағы №120-596 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №102212 болып тіркелген, 2016 жылғы 16 мамырда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 12 мамырда «Астана ақшамы» №53 (3405), «Вечерняя Астана» №53 (3423) газеттерінде жарияланған).

4. «Астана қаласының Сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 19 қарашадағы №120-2110 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 25 сәуірдегі №120-820 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №103155 болып тіркелген, 2016 жылғы 31 мамырда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 2 маусымда «Астана ақшамы» №62 (3414), «Вечерняя Астана» №62 (3432) газеттерінде жарияланған).

5. «Астана қаласының аумағында жер қатынастары саласында жеке және заңды тұлғаларға көрсетілетін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 20 шілдедегі №197-1202 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 25 тамыздағы №197-1527 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №106631 болып тіркелген, 2016 жылғы 17 қазанда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 8 қазанда «Астана ақшамы» №117 (3469), «Вечерняя Астана» №117 (3487) газеттерінде жарияланған).

6. «Әскізді (әскіздік жобаны) келісуден өткізу» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 5 қазандағы №120-1848 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №107299 болып тіркелген, 2016 жылғы 17 қарашада «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 5 қарашада «Астана ақшамы» №129 (3481), «Вечерняя Астана» №129 (3499) газеттерінде жарияланған).

есінде, 2016 жылғы 5 қарашада «Астана ақшамы» №129 (3481), «Вечерняя Астана» №129 (3499) газеттерінде жарияланған).

7. «Астана қаласының Сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 5 қазандағы №120-1849 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №107300 болып тіркелген, 2016 жылғы 17 қарашада «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 14 қарашада Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне, 2016 жылғы 5 қарашада «Астана ақшамы» №129 (3481), «Вечерняя Астана» №129 (3499) газеттерінде жарияланған).

8. «Сауда-саттықты (конкурстарды, аукциондарды) өткізуді талап етпейтін мемлекет меншігіндегі жер учаскелеріне құқықтарды алу» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 21 қазандағы №197-1977 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №107688 болып тіркелген, 2016 жылғы 30 қарашада «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, 2016 жылғы 26 қарашада «Астана ақшамы» №138 (3490), «Вечерняя Астана» №138 (3508) газеттерінде жарияланған).

9. «Астана қаласының Сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 19 қарашадағы №120-2110 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 25 қаңтардағы №120-113 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №109977 болып тіркелген, 2017 жылғы 3 наурызда Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне, 2017 жылғы 2 наурызда «Астана ақшамы» №25 (3530), «Вечерняя Астана» №25 (3548) газеттерінде жарияланған).

10. «Астана қаласының Сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 7 қарашадағы №120-2305 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №116119 болып тіркелген, 2017 жылғы 28 қарашада Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне, 2017 жылғы 25 қарашада «Астана ақшамы» №140 (3645), «Вечерняя Астана» №140 (3663) газеттерінде жарияланған).

11. «Жер қатынастары саласындағы мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №510-1572 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізбесінде №124871 болып тіркелген, 2018 жылғы 5 қазанда

құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №130288 болып тіркелген, 2019 жылғы 13 сәуірдегі Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

30. «Баланы (балаларды) қабылдаушы отбасына тәрбиелеуге беру және оларды асырауға ақшалай қаражат төлеуді тағайындау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 30 мамырдағы №107-961 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 8 сәуірдегі №107-446 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №130489 болып тіркелген, 2019 жылғы 18 сәуірдегі Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

31. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 8 сәуірдегі №107-447 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №130502 болып тіркелген, 2019 жылғы 18 сәуірдегі Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

32. «Он жасқа толған баланың пікірін есепке алу туралы қорғаншылар мен қамқоршылар органдарының шешімін беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту тура-

лы» Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 8 сәуірдегі №107-448 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №130491 болып тіркелген, 2019 жылғы 18 сәуірдегі Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

33. «Қорғаншылық немесе қамқоршылық бойынша функцияларды жүзеге асыратын орган көрсететін мемлекеттік қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 9 қыркүйектегі №107-1565 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 10 шілдедегі №107-970 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №134327 болып тіркелген, 2019 жылғы 29 тамыздағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

34. «Техникалық, кәсіптік және орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру бойынша конкурсқа құжаттарды қабылдау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2018 жылғы 8 қаңтардағы №107-12 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 16 шілдедегі №107-978 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №134336 болып тіркелген, 2019 жылғы 29 тамыздағы Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне электрондық түрде жарияланған).

НҮР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

ЖОБА

Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларының күші жойылды деп тану туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңы 37-бабының 1-тармағына, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 25 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңы 1-бабы 31-тармағының 16) тармақшасына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қосымшаға сәйкес Астана қаласы әкімдігінің кейбір қаулыларының күші жойылды деп танылсын.

2. «Нұр-Сұлтан қаласының Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте:

1) осы қаулының аумақтық әділет органында мемлекеттік тіркелуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін Нұр-Сұлтан қаласының аумағында таратылатын мерзімді баспа басылымдарында ресми жариялау үшін жіберуді;

3) осы қаулы ресми жарияланғаннан кейін Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің интернет-ресур-

сында орналастырылуын;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде аумақтық әділет органына осы тармақтың 2), 3) тармақшаларымен көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н.Қ. Солтамбековке жүктелсін.

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімі А. Көлгінов

Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н. Солтамбеков

«Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі мемлекеттік-құқықтық бөлімінің басшысы Ж. Шәукентаев

«Нұр-Сұлтан қаласының Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы Д. Досқұлов

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2020 жылғы «__» _____ № _____ қаулысына қосымша

Астана қаласы әкімдігінің күші жойылды деп танылған қаулылардың тізбесі

1. «Мал шаруашылығы саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 20 қарашадағы №102-2131 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №985 болып тіркелген, 2016 жылғы 9 қаңтарда №2 (3354) «Астана ақшамы», №2 (3372) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

2. «Пестицидтерді (улы химикаттарды) өндіру (формуляциялау), пестицидтерді (улы химикаттарды) өткізу, пестицидтерді (улы химикаттарды) аэрозольдік және фумигациялық тәсілдермен қолдануға байланысты қызметті жүзеге асыруға лицензия беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 7 желтоқсандағы №102-2238 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №989 болып тіркелген, 2016 жылғы 26 желтоқсанда №145 (3350) «Астана ақшамы», №145 (3368) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

3. «Ветеринария саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 5 қазандағы №102-1851 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №1074 болып тіркелген, 2016 жылғы 5 қарашада №129 (3481) «Астана ақшамы», №129 (3499) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

4. «Техникалық инспекция саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017

жылғы 2 наурыздағы №102-406 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №1096 болып тіркелген, 2016 жылғы 8 сәуірде №41 (3546) «Астана ақшамы», №41 (3564) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

5. «Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 20 қарашадағы «Мал шаруашылығы саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерін бекіту туралы» №102-2131 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 3 тамыздағы №102-1583 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №1132 болып тіркелген, 2017 жылғы 3 қазанда №117 (3622) «Астана ақшамы», №117 (3640) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

6. «Астана қаласы әкімдігінің 2015 жылғы 7 желтоқсандағы №102-2238 «Пестицидтерді (улы химикаттарды) өндіру (формуляциялау), пестицидтерді (улы химикаттарды) өткізу, пестицидтерді (улы химикаттарды) аэрозольдік және фумигациялық тәсілдермен қолдануға байланысты қызметті жүзеге асыруға лицензия беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» қаулысына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2017 жылғы 3 тамыздағы №102-1580 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №1131 болып тіркелген, 2017 жылғы 3 қазанда №117 (3622) «Астана ақшамы», №117 (3640) «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланды).

Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне жарияланған.

12. «Эскизді (эскиздік жобаны) келісуден өткізу» мемлекеттік көрсетілетін қызмет регламентін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 5 қазандағы №120-1848 қаулысына өзгеріс енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 27 ақпандағы №510-325 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізімінде №130115 болып тіркелген, 2019 жылғы 9 сәуірде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне жарияланған).

13. «Астана қаласының Сәулет және қала құрылысы басқармасы» мемлекеттік мекемесі көрсететін мемлекеттік қызметтердің регламенттерін бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2016 жылғы 5 қазандағы №120-1849 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2019 жылғы 27 ақпандағы №510-326 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізімінде №131649 болып тіркелген, 2019 жылғы 24 мамырда Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілердің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкіне жарияланған).

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ

ЖОБА

«Астана қаласының аумағын абаттандыру қағидалары туралы» Астана қаласы мәслихатының 2017 жылғы 20 шілдедегі №166/21-VI шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңының 6-бабының 1-тармағының 4-2) тармақшасына, «Қазақстан Республикасының астанасы – Астана қаласын Қазақстан Республикасының астанасы – Нұр-Сұлтан қаласы деп қайта атау туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 23 наурыздағы №6 Жарлығына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШТІ:**

1. «Астана қаласының аумағын абаттандыру қағидалары туралы» Астана қаласы мәслихатының 2017 жылғы 20 шілдедегі №166/21-VI шешіміне (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №1125 болып тіркелген, 2018 жылғы 6 қыркүйекте «Астана ақшамы» және «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

жоғарыда көрсетілген шешіммен бекітілген Астана қаласының аумағын абаттандыру қағидаларына:

атауындағы және бүкіл мәтін бойынша «Астана» деген сөздер «Нұр-Сұлтан» деген сөзбен ауыстырылсын;

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:
«1. Осы Нұр-Сұлтан қаласының аумағын абаттандыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 1 шілдедегі Азаматтық кодексіне (Ерекше бөлім), Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы Жер кодексіне, Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы Экологиялық кодексіне, Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» кодексіне, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы», 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» заңдарына (бұдан әрі – Заң), Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы №235 «Жасыл екепелерді күтіп-ұстаудың және қорғаудың үлгілік қағидаларын, қалалар мен елді мекендердің аумақтарын абаттандырудың қағидаларын бекіту туралы» бұйрығымен және «Ағаштарды кесуге рұқсат беру» мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларына сәйкес әзірленді»;

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы **З. Жүсіпова**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының м.а. **М. Шайдаров**

«КЕЛІСІЛДІ»

«Нұр-Сұлтан қаласының Отын-энергетикалық кешені және коммуналық шаруашылық басқармасы» (ОӘЖКШБ) мемлекеттік мекемесінің басшысы **Т. Құлшөвер**

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

Нұр-Сұлтан қаласы 25.08.2020 №510-1764

Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару (сатып алу) туралы

Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы Жер кодексінің 84-бабына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 37-бабына, «Қазақстан Республикасы астанасының мәртебесі туралы» 2007 жылғы 21 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 9-бабына, «Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасы Заңының 63-бабына сәйкес, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 15 тамыздағы №1064 қаулысымен бекітілген Астана қаласының бас жоспарын іске асыру мақсатында Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. «Нұр-Сұлтан қаласының Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы» мемлекеттік мекемесіне қоса беріліп отырған сызбаға және қосымшаға сәйкес іздестіру және жележолды жобалау жұмыстарын жүргізу үшін берілген, Нұр-Сұлтан қаласы, «Сарыарқа» ауданы, Н. Тілендиев даңғылы бойымен, №12-108 көшесінен №12-31 көшесіне дейінгі учаске (жобалық атаулары) мекенжайында орналасқан, жалпы ауданы 3,1381 га жер учаскесі 2020 жылғы 10 қарашадан бастап 2021 жылғы 10 қарашаға дейін мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп, оның ішінде сатып алу жолымен иеліктен шығарылсын.

2. «Нұр-Сұлтан қаласының Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – Басқарма) осы қаулы бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланғаннан кейін үш күнтізбелік күннен кешіктірмей меншік иесіне мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесі және басқа жылжымайтын мүлік алдағы уақытта мәжбүрлеп иеліктен шығарылатындығы туралы жазбаша хабарлама жолдасын және «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген тәртіпте, сондай-ақ осы қаулыдан

туындайтын басқа да іс-қимылдарды орындасын.

3. Қаржыландыру және осы қаулының орындалуына жауапкершілік Басқармаға жүктелсін.

4. Меншік иесі алдағы уақытта жүргізілетін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару туралы хабарлама алған сәттен бастап он бес күнтізбелік күн ішінде Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігіне тиісті өтініш беру жолымен келісім рәсімдеріне бастама жасауға құқылы.

5. «Нұр-Сұлтан қаласының Қоғамдық даму істері басқармасы» мемлекеттік мекемесі осы қаулы қабылданған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде оны бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауды қамтамасыз етсін.

6. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н.Ж.Нүркеновке жүктелсін.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімі **А. Көлгінов**

Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары **Н. Нүркенов**

«Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі мемлекеттік-құқықтық бөлімінің басшысы **Ж. Шәукентаев**

«Нұр-Сұлтан қаласының Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы» мемлекеттік мекемесі басшысының орынбасары **А. Саипов**

«Нұр-Сұлтан қаласының Сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесінің басшысы **Н. Ұранхаев**

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің 2020 жылғы «25»08 №510-1764 қаулысына қосымша

Мемлекет мұқтажы үшін мәжбүрлеп иеліктен шығарылатын жер учаскесі

Р/с №	Жер учаскесінің кадастрлық нөмірі	Меншік иесі және жер пайдаланушы	Жер учаскесінің ауданы (га)	Алып қойылатын жер учаскесінің ауданы (га)	Жер учаскесінің орналасқан жері	Жер учаскесінің нысаналы мақсаты	Құқығы
1	2	3	4	5	6	7	8
	21-319-123-770	Исмурзина Бақыт Хасановна	0,4100	0,4084	Нұр-Сұлтан қаласы, «Сарыарқа» ауданы, Н. Тілендиев даңғылы, №21 үй	Қызмет көрсету және сауда объектісін салу және пайдалану	Жеке меншік

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ

Нұр-Сұлтан қаласы 14.08.2020 №523/70-VI

«Нұр-Сұлтан қаласының 2020-2022 жылдарға арналған бюджеті туралы» Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2019 жылғы 12 желтоқсандағы №456/58-VI шешіміне өзгерістер енгізу туралы

2008 жылғы 4 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 106-бабының 4-тармағына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабының 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес, Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:**

1. «Нұр-Сұлтан қаласының 2020-2022 жылдарға арналған бюджеті туралы» Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2019 жылғы 12 желтоқсандағы №456/58-VI (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2019 жылдың 30 желтоқсанында №1252 тіркелген, 2020 жылдың 7 қаңтарында «Astana aqshamy», «Вечерняя Астана» газеттерінде жарияланған, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкісінде 2020 жылдың 6 қаңтарында жарияланған) шешіміне келесі өзгерістер енгізілсін:

1-тармақта:
1) тармақшадағы «536 813 757» деген сандар «552 813 757» деген сандармен ауыстырылсын;
«269 876 112» деген сандар «282 876 112» деген сандармен ауыстырылсын;
«3 893 012» деген сандар «6 893 012» деген сандармен ауыстырылсын;
2) тармақшадағы «568 898 383,8» деген сандар «583 152 644,8» деген сандармен ауыстырылсын;
3) тармақшадағы «5 135 692» деген сандар «5 290 692» деген сандармен ауыстырылсын, оның ішінде:

бюджеттік кредиттер «5 419 692» деген сандар «5 574 692» деген сандармен ауыстырылсын;
4) тармақшадағы «51 703 858» деген сандар «53 294 597» деген сандармен ауыстырылсын, оның ішінде:

қаржы активтерін сатып алу «51 703 858» деген сандар «53 294 597» деген сандармен ауыстырылсын;

3-тармақ мынадай редакцияда баяндалсын:
«2020 жылға арналған нақтыланған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығына сәйкес 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап:

1) жалақының ең төмен мөлшері – 42 500 теңге;
2) мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің ең төмен мөлшері – 16 839 теңге;
3) зейнетақының ең төмен мөлшері – 38 636 теңге;

4) жәрдемақыларды және өзге де әлеуметтік

төлемдерді есептеу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш – 2 651 теңге;

5) базалық әлеуметтік төлемдердің мөлшерлерін есептеу үшін ең төмен күнкөріс деңгейінің шамасы – 31 183 теңге;

6) әскери қызметшілерге (мерзімді қызметтегі әскери қызметшілерден басқа) және арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының, мемлекеттік фельдъегерлік қызметтің қызметкерлеріне тұрғынжайды күтіп-ұстауға және коммуналдық қызметтерге ақы төлеуге ақшалай өтемақының айлық мөлшері 7 739 теңге сомасында болып белгіленгендігі мәліметке алынсын.

2020 жылғы 1 сәуірден бастап:

1) мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің ең төмен мөлшері – 17 641 теңге;

2) зейнетақының ең төмен мөлшері – 40 441 теңге;

3) жәрдемақыларды және өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш – 2 778 теңге;

4) базалық әлеуметтік төлемдердің мөлшерлерін есептеу үшін ең төмен күнкөріс деңгейінің шамасы – 32 668 теңге болып белгіленді.;

4-тармақта «5 245 338» деген сандар «5 990 338» деген сандармен ауыстырылсын.

Аталған шешімге 1,6,9,12,15-қосымшалар осы шешімге 1,2,3,4,5-қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда баяндалсын.

2. Осы шешім 2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізіледі.

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы **З. Жүсіпова**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының міндетін атқарушы **М. Шайдаров**

«КЕЛІСІЛДІ»
«Нұр-Сұлтан қаласының Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» (ЭЖБЖБ) мемлекеттік мекемесінің басшысы **Қ. Маңқараев**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2020 жылғы 14 тамыздағы №523/70-VI шешіміне

1-қосымша
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2019 жылғы 12 желтоқсандағы №456/58-VI шешіміне 1-қосымша

Нұр-Сұлтан қаласының 2020 жылға арналған бюджеті

Санаты	Сомасы мың тенге
Сыныбы	
Ішкі сыныбы	
Атауы	
1. Кірістер	552 813 757
1 Салықтық түсімдер	282 876 112
01 Табыс салығы	164 014 881
1 Корпоративтік табыс салығы	56 979 692
2 Жеке табыс салығы	107 035 189
03 Әлеуметтік салық	80 735 788
1 Әлеуметтік салық	80 735 788
04 Меншікке салынатын салықтар	28 907 086
1 Мүлікке салынатын салықтар	24 195 503

Table with 3 columns: ID, Description, Amount. Rows include 'Жер салығы', 'Көлік құралдарына салынатын салық', 'Тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге салынатын ішкі салықтар', etc.

Table with 3 columns: ID, Description, Amount. Rows include 'Функционалдық топ', 'Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі', 'Бағдарлама', 'Атауы', 'Сомасы, мың теңге', etc.

Table with 3 columns: ID, Description, Amount. Rows include '369 Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дін істері басқармасы', '001 Жергілікті деңгейде дін қызметі саласында мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер', '003 Мемлекеттік органның күрделі шығыстары', etc.

@NurSultanNewsBot | t.me/elordainfo

	037	Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту объектілерін салу және реконструкциялау	766 879,0
381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	2 828 569,0
	006	Балалар мен жасөспірімдерге спорт бойынша қосымша білім беру	2 828 569,0
05		Денсаулық сақтау	14 353 201,0
	339	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы	8 847 199,0
	001	Жергілікті деңгейде денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	274 147,0
	006	Ана мен баланы қорғау жөніндегі көрсетілетін қызметтер	486 666,0
	007	Салауатты өмір салтын насихаттау	189 511,0
	008	Қазақстан Республикасында ЖИТС профилактикасы және оған қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды іске асыру	136 091,0
	016	Азаматтарды елді мекеннен тыс жерлерде емделу үшін тегін және жеңілдетілген жол жүрумен қамтамасыз ету	600,0
	017	Қаржы лизингі шарттарында сатып алынған санитариялық көлік бойынша лизинг төлемдерін өтеу	107 613,0
	018	Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық талдамалық қызметтер	70 935,0
	027	Халыққа иммундық профилактика жүргізу үшін вакциналарды және басқа медициналық иммундық биологиялық препараттарды орталықтандырылған сатып алу және сақтау	2 674 019,0
	028	Жаңадан іске қосылатын денсаулық сақтау объектілерін күтіп-ұстау	100 000,0
	029	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың арнайы медициналық жабдықтау базалары	144 121,0
	030	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 500,0
	033	Медициналық денсаулық сақтау ұйымдарының күрделі шығыстары	2 272 610,0
	039	Республикалық бюджет қаражаты есебінен көрсетілетін көмекті қоспағанда ауылдық денсаулық сақтау субъектілерінің амбулаториялық-емханалық қызметтерді және медициналық қызметтерді көрсетуі және Call-орталықтардың қызмет көрсетуі	198 398,0
	041	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті өкілдік органдарының шешімі бойынша тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемімен қосымша қамтамасыз ету	2 190 988,0
373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	5 506 002,0
	038	Денсаулық сақтау объектілерін салу және реконструкциялау	5 506 002,0
06		Әлеуметтік көмек және әлеуметтік қамсыздандыру	21 221 091,0
	333	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы	19 389 633,0
	001	Жергілікті деңгейде халық үшін жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету және әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	532 156,0
	002	Жалпы үлгідегі медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында қарттар мен мүгедектерге арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	843 689,0
	003	Жұмыспен қамту бағдарламасы	2 097 279,0
	004	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек	4 755 497,0
	006	Халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі іс-шараларды іске асыру	82 501,0
	007	Тұрғын үйге көмек көрсету	20 000,0
	008	Жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек	3 250 210,0
	009	Мүгедектерді әлеуметтік қолдау	1 181 694,0
	013	Жәрдемақыларды және басқа да әлеуметтік төлемдерді есептеу, төлеу мен жеткізу бойынша қызметтерге ақы төлеу	24 700,0
	015	Оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мұқтаж мүгедектерді міндетті гигиеналық құралдармен қамтамасыз ету, қозғалуға қиындығы бар бірінші топтағы мүгедектерге жеке көмекшінің және есту бойынша мүгедектерге қолмен көрсететін тіл маманының қызметтерін ұсыну	1 672 179,0
	016	Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарды әлеуметтік бейімдеу	188 189,0
	018	Қарттарға, мүгедектерге және мүгедек балаларға әлеуметтік қызмет көрсету орталығында және үйде арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	582 165,0
	019	Үкіметтік емес ұйымдарға мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты орналастыру	505 860,0
	020	Психоневрологиялық медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында психоневрологиялық аурулармен ауыратын мүгедектер үшін арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	1 188 094,0
	022	Балалар психоневрологиялық медициналық-әлеуметтік мекемелерінде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында психоневрологиялық патологиялары бар мүгедек балалар үшін арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	938 250,0
	026	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	3 690,0
	028	Күш көрсету немесе күш көрсету қаупі салдарынан қиын жағдайларға тап болған тәуекелдер тобындағы адамдарға қызметтер	103 814,0
	030	Жұмыспен қамту орталықтарын қамтамасыз ету	357 994,0
	032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	233 885,0
	045	Қазақстан Республикасында мүгедектердің құқықтарын қамтамасыз етуге және өмір сүру сапасын жақсарту	614 481,0
	053	Кохлеарлық импланттарға дәлдеп сөйлеу процессорларын ауыстыру және келтіру бойынша қызмет көрсету	211 806,0
	057	Атаулы мемлекеттік әлеуметтік көмек алушылар болып табылатын жеке тұлғаларды телевизиялық абоненттік жалғамалармен қамтамасыз ету	1 500,0
360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	1 015 368,0
	016	Жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды әлеуметтік қамсыздандыру	851 632,0
	017	Білім беру ұйымдарының күндізгі оқу нысанының оқушылары мен тәрбиеленушілерін әлеуметтік қолдау	163 736,0
373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	68 615,0
	039	Әлеуметтік қамтамасыз ету объектілерін салу және реконструкциялау	68 615,0
383		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы	747 475,0
	068	Әлеуметтік көмек ретінде тұрғын үй сертификаттарын беру	747 475,0
07		Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	174 529 559,3
	123	Қаладағы аудан әкімінің аппараты	45 524 746,0
	008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	3 546 268,0
	009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	22 791 475,0

	010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	177 806,0
	011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	19 009 197,0
336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	5 818 251,0
	007	Қаланы абаттандыру және көгалдандыру	101 043,0
	017	Қаланы абаттандыруды дамыту	5 033 022,0
	041	Профилактикалық дезинсекция мен дератизация жүргізу	684 186,0
343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	27 062 097,0
	005	Коммуналдық шаруашылықты дамыту	65 358,0
	006	Сумен жабдықтау және су бұру жүйесінің жұмыс істеуі	1 774 975,0
	007	Сумен жабдықтау және су бұру жүйесін дамыту	16 172 020,0
	008	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру	4 348 807,0
	018	Қаланы абаттандыруды дамыту	3 051 447,0
	085	Қазақстан Республикасында төтенше жағдай режимінде коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша халықтың төлемдерін өтеу	1 649 490,0
360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	26 694,0
	035	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде қалалардың объектілерін жөндеу	26 694,0
361		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мәдениет басқармасы	22 632,0
	033	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде қалалардың объектілерін жөндеу	22 632,0
373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	87 121 614,3
	012	Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалау және (немесе) салу, реконструкциялау	59 540 180,0
	013	Қаланы абаттандыруды дамыту	3 741 677,0
	017	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру	6 664 738,3
	098	Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйлерін сатып алу	17 175 019,0
383		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы	8 953 525,0
	001	Жергілікті деңгейде тұрғын үй қоры саласында тұрғын үй мәселелері бойынша мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	398 748,0
	004	Авариялық және ескірген тұрғын үйлерді бұзу	20 000,0
	006	Мемлекеттік тұрғын үй қорын сақтауды ұйымдастыру	642 147,0
	007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	15 257,0
	008	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	805 785,0
	013	Ортақ мүлкті техникалық тексеру және кондоминиумдар объектілеріне техникалық паспорттарды әзірлеу	23 473,0
	014	Мемлекеттік қажеттіліктер үшін жер учаскелерін алып қою, соның ішінде сатып алу жолымен алып қою және осыған байланысты жылжымайтын мүлкті иеліктен айыру	7 045 115,0
	016	Көп пәтерлі тұрғын үйлерде энергетикалық аудит жүргізу	3 000,0
08		Мәдениет, спорт, туризм және ақпараттық кеңістік	19 482 484,0
	310	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы	278 766,0
	001	Жергілікті деңгейде цифрландыру және мемлекеттік қызметтер саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	278 024,0
	004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	742,0
334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	334 115,0
	021	Туристік қызметті реттеу	334 115,0
343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	5 170,0
	019	Ұлттық пантеон салу	5 170,0
346		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың тілдерді дамыту және мұрағат ісі басқармасы	1 983 208,0
	001	Жергілікті деңгейде тілдерді дамыту және мұрағат істері саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	159 542,0
	002	Мемлекеттік тілді және Қазақстан халқының басқа да тілдерін дамыту	254 056,0
	004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	954,0
	010	Архив қорының сақталуын қамтамасыз ету	831 395,0
	032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	737 261,0
361		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мәдениет басқармасы	9 145 562,0
	001	Жергілікті деңгейде мәдениет саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	169 516,0
	003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	827,0
	004	Мәдени-демалыс жұмысын қолдау	1 588 115,0
	005	Тарихи-мәдени мұраны сақтауды және оған қолжетімділікті қамтамасыз ету	457 075,0
	006	Мемлекет қайраткерлерін мәңгі есте сақтау	244 636,0
	007	Театр және музыка өнерін қолдау	3 532 108,0
	009	Қалалық кітапханалардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету	264 936,0
	012	Әлеуметтік маңызы бар және мәдени іс-шаралар өткізу	1 689 560,0
	032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	1 198 789,0
362		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың ішкі саясат басқармасы	2 357 806,0
	001	Жергілікті деңгейде мемлекеттік, ішкі саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	792 603,0
	005	Мемлекеттік ақпараттық саясат жүргізу жөніндегі қызметтер	1 564 480,0
	007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	723,0
377		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жастар саясаты мәселелері басқармасы	699 503,0
	001	Жергілікті деңгейде жастар саясаты мәселелері бойынша мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	83 549,0
	004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	4 336,0
	005	Жастар саясаты саласында іс-шараларды іске асыру	611 618,0
381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	4 678 354,0
	001	Жергілікті деңгейде дене шынықтыру және спорт саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	393 269,0
	002	Жергілікті деңгейде спорттық жарыстар өткізу	269 617,0
	003	Республикалық және халықаралық спорттық жарыстарға әртүрлі спорт түрлері бойынша құрама командалары мүшелерінің дайындығы және қатысуы	3 745 331,0
	005	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 771,0
	032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	267 366,0

09		Отын-энергетика кешені және жер қойнауын пайдалану	31 913 563,0
343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	31 913 563,0
	012	Жылу-энергетикалық жүйені дамыту	26 619 171,0
	029	Газ тасымалдау жүйесін дамыту	5 294 392,0
10		Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жануарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары	23 459 920,0
334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	20 613 651,0
	013	Облигациялар бойынша купондық сыйақыны субсидиялау	20 342 151,0
	050	Инвестициялар салынған жағдайда агроөнеркәсіптік кешен субъектісі көтерген шығыстардың бөліктерін өтеу	264 000,0
	056	Ауыл шаруашылығы малын, техниканы және технологиялық жабдықты сатып алуға кредит беру, сондай-ақ лизинг кезінде сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау	7 500,0
336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	2 709 075,0
	001	Жергілікті деңгейде қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	220 597,0
	004	Қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шаралар	991 781,0
	005	Қоршаған ортаны қорғау объектілерін дамыту	418 709,0
	012	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	3 430,0
	016	«Жасыл белдеуді» салу	1 074 558,0
337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы	137 194,0
	016	Эпизоотияға қарсы іс-шаралар жүргізу	30 094,0
	021	Ауыл шаруашылық дақылдарының зиянды организмдеріне қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар	6 944,0
	025	Қаңғыбас иттер мен мысықтарды аулауды және жоюды ұйымдастыру	94 848,0
	043	Тракторларды, олардың тіркемелерін, өздігінен жүретін ауыл шаруашылығы, мелиоративтік және жол-құрылыс машиналары мен тетіктерін мемлекеттік есепке алуға және тіркеу	5 308,0
11		Өнеркәсіп, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі	2 348 541,0
344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	2 028 656,0
	002	Елді мекендердегі құрылыстардың бас жоспарын әзірлеу	2 028 656,0
373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	319 885,0
	001	Жергілікті деңгейде құрылыс саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	319 143,0
	003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	742,0
12		Көлік және коммуникация	55 531 893,7
335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	55 377 203,7
	001	Жергілікті деңгейде автомобиль жолдары және жолаушылар көлігі саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	311 406,0
	003	Көлік инфрақұрылымын дамыту	29 564 260,7
	004	Автомобиль жолдарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету	13 833 822,0
	006	Қоғамдық көлік жұмыстарының мониторингін және бақылауды қамтамасыз ету	300 000,0
	007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	7 300,0
	010	Әлеуметтік маңызы бар ішкі қатынастар бойынша жолаушылар тасымалдарын субсидиялау	10 545 890,0
	011	Жол жүрісін реттеудің техникалық құралдарын салу және реконструкциялау	814 525,0
336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	154 690,0
	020	Нұр-Сұлтан қаласының әкімшілік-аумақтық шекарасы шегінде Есіл өзенінің кеме қатынасы учаскесінде су жолы жұмыстарын жүргізуді қамтамасыз ету	154 690,0
13		Басқалар	25 652 671,4
310		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы	6 003 590,0
	005	Инновациялық қызметтерін дамытуды қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 302 016,0
	096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	4 701 574,0
334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	7 305 753,0
	001	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бәсекеге қабілеттілігінің тұрақты өсуін қамтамасыз ету және имиджін арттыру бойынша және кәсіпкерлік және өнеркәсіпті дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	347 640,0
	004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 590,0
	005	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялық қызметтерін дамытуды қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	656 593,0
	015	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жеке кәсіпкерлікті қолдау	200 000,0
	017	«Бизнестің жол картасы - 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау	3 935 334,0
	018	«Бизнестің жол картасы - 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде шағын және орта бизнеске кредиттерді ішінара кепілдендіру	1 395 767,0
	027	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде микрокредиттерді ішінара кепілдендіру	37 500,0
	048	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық парктардың инфрақұрылымын дамыту	265 000,0
	082	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жаңа бизнес-идеяларды іске асыру үшін жас кәсіпкерлерге мемлекеттік гранттар беру	60 000,0
	096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	406 329,0
343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	1 175 406,0
	040	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық парктардың инфрақұрылымын дамыту	67 217,0
	052	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде индустриялық инфрақұрылымды дамыту	13 610,0
	071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	1 094 579,0
356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	5 990 338,0
	013	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының резерві	5 990 338,0

357		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы	159 169,0
	003	Жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемелдеу	159 169,0
	360	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	281 441,0
	096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	281 441,0
	373	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	4 510 635,4
	048	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	4 510 635,4
	381	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	226 339,0
	096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	226 339,0
14		Борышқа қызмет көрсету	935 139,0
	356	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	935 139,0
	005	Жергілікті атқарушы органдардың борышына қызмет көрсету	910 788,0
	018	Жергілікті атқарушы органдардың республикалық бюджеттен қарыздар бойынша сыйақылар мен өзге де төлемдерді төлеу бойынша борышына қызмет көрсету	24 351,0
15		Трансферттер	42 415 259,4
	356	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	42 415 259,4
	006	Пайдаланылмаған (толық пайдаланылмаған) нысаналы трансферттерді қайтару	765 880,1
	007	Бюджеттік алып қоюлар	32 854 044,0
	024	Заңнаманы өзгертуге байланысты жоғары тұрған бюджеттің шығындарын өтеуге төменгі тұрған бюджеттен ағымдағы нысаналы трансферттер	7 722 062,0
	029	Облыстық бюджеттерге, республикалық маңызы бар қалалардың, астана бюджеттеріне әкімшілік-аумақтық бірліктің саяси, экономикалық және әлеуметтік тұрақтылығына, адамдардың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайда, жалпы республикалық немесе халықаралық маңызы бар іс-шаралар жүргізуге берілетін ағымдағы нысаналы трансферттер	255 000,0
	053	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен республикалық бюджеттен бөлінген пайдаланылмаған (түгел пайдаланылмаған) нысаналы трансферттердің сомасын қайтару	818 273,3
		III. Таза бюджеттік кредиттеу	5 290 692,0
		Бюджеттік кредиттер	5 574 692,0
07		Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	1 308 576,0
	332	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы	653 576,0
	027	Кондоминиум объектілерінің ортақ мүлкіне күрделі жөндеу жүргізуге кредит беру	653 576,0
	373	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	655 000,0
	047	Тұрғын үй қарыздарын беру үшін «Қазақстанның Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамына бюджеттік кредит беру	655 000,0
10		Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жануарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары	2 450 000,0
	334	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	2 450 000,0
	038	Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына бағаларды тұрақтандыру тетіктерін іске асыру үшін мамандандырылған ұйымдарға кредит беру	2 450 000,0
13		Басқалар	1 816 116,0
	334	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	1 816 116,0
	010	«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ға кредит беру	500 000,0
	069	Республикалық маңызы бар қалада, астанада кәсіпкерлікті дамытуға жәрдемдесуге кредит беру	1 316 116,0
5		Бюджеттік кредиттерді өтеу	284 000,0
	01	Бюджеттік кредиттерді өтеу	284 000,0
	1	Мемлекеттік бюджеттен берілген бюджеттік кредиттерді өтеу	284 000,0
		IV. Қаржы активтерімен операциялар бойынша сальдо	53 294 597,0
		Қаржы активтерін сатып алу	53 294 597,0
12		Көлік және коммуникация	3 805 412,0
	335	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	3 805 412,0
	015	«Жаңа көлік жүйесі» жобасын іске асыру үшін заңды тұлғалардың жарғылық капиталын ұлғайту	3 805 412,0
13		Басқалар	49 489 185,0
	332	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы	5 097 017,0
	065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	5 097 017,0
	335	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	5 892 168,0
	065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	5 892 168,0
337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы	38 500 000,0
	065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	38 500 000,0
		V. Бюджет тапшылығы (профициті)	-88 924 176,8
		VI. Бюджет тапшылығын қаржыландыру (профицитін пайдалану)	88 924 176,8
7		Қарыздар түсімдері	95 148 266,0
	01	Мемлекеттік ішкі қарыздар	95 148 266,0
	1	Мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар	93 578 574,0
	2	Қарыз алу келісім-шарттары	1 569 692,0
16		Қарыздарды өтеу	-11 117 604,0
	356	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	-11 117 604,0
	008	Жергілікті атқарушы органның борышын өтеу	-11 100 000,0
	009	Жергілікті атқарушы органның жоғары тұрған бюджет алдындағы борышын өтеу	-1 000,0
	019	Республикалық бюджеттен бөлінген пайдаланылмаған бюджеттік кредиттерді қайтару	-16 604,0
		Бюджет қаражатының пайдаланылатын қалдықтары	4 893 514,8

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 14 тамыздағы
№523/70-VI шешіміне
2-қосымша
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2019 жылғы 12 желтоқсандағы
№456/58-VI шешіміне
6-қосымша

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 14 тамыздағы
№523/70-VI шешіміне
4-қосымша
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2019 жылғы 12 желтоқсандағы
№456/58-VI шешіміне
12-қосымша

2020 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының “Алматы” ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ				Сомасы, мың теңге
Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі				
Бағдарлама				
Атауы				
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	442 342
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	442 342
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	440 328
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 014
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	10 840 288
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	10 840 288
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	1 259 233
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	5 781 101
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	13 920
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	3 786 034
			Барлығы:	11 282 630

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының міндетін атқарушы **М. Шайдаров**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 14 тамыздағы
№523/70-VI шешіміне
3-қосымша
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2019 жылғы 12 желтоқсандағы
№456/58-VI шешіміне
9-қосымша

2020 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының “Байқоңыр” ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ				Сомасы, мың теңге
Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі				
Бағдарлама				
Атауы				
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	322 565
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	322 565
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	320 672
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 893
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	8 184 935
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	8 184 935
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	611 253
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	4 227 697
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	100 330
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	3 245 655
			Барлығы:	8 507 500

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының міндетін атқарушы **М. Шайдаров**

2020 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының “Есіл” ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ				Сомасы, мың теңге
Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі				
Бағдарлама				
Атауы				
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	383 818
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	383 818
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	381 925
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 893
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	17 276 932
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	17 276 932
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	898 744
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	7 745 176
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	13 522
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	8 619 490
			Барлығы:	17 660 750

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының міндетін атқарушы **М. Шайдаров**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 14 тамыздағы
№523/70-VI шешіміне
5-қосымша
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2019 жылғы 12 желтоқсандағы
№456/58-VI шешіміне
15-қосымша

2020 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының “Сарыарқа” ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ				Сомасы, мың теңге
Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі				
Бағдарлама				
Атауы				
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	391 441
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	391 441
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	389 427
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 014
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	9 222 591
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	9 222 591
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	777 038
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	5 037 501
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	50 034
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	3 358 018
			Барлығы:	9 614 032

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты хатшысының міндетін атқарушы **М. Шайдаров**

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕР, БЮДЖЕТТІК ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ, ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТШІЛЕР, ҒАРЫШКЕРЛІККЕ КАНДИДАТТАР, ҒАРЫШКЕРЛЕР, АРНАУЛЫ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК САЙЛАНБАЛЫ ҚЫЗМЕТ АТҚАРАТЫН АДАМДАРДЫҢ ТІЗІМІ

(Жалғасы. Басы газеттің №100 (4069) санында)

Азаматтардың кезектілігі 2020 жылғы 28 ақпандағы жағдай бойынша берілді.

Кезек нөмірі	Тегі	Аты	Әкесінің аты	Кезекке қойылған күні	Санат
1661	ЖАН-БИРШИНА	ГУЛЬШАТ	ДОСКАЛИЕВНА	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1662	АБДИЛДИНА	ГУЛЖАЗИРА	БИДОВСОННА	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1663	ИБРАЕВА	ГУЛЖАН	ОРЫНБЕКОВНА	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1664	ТЕМИРЖАНОВА	ЖАННАРГУЛЬ	ТЕМИРЖАНОВНА	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1665	НУРЖАНОВА	ГАЛИМЖАН	САПАРГАЛИЕВИЧ	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1666	СЕЙТЖАНОВА	ЛЯЗЗАТ	СЕРИКОВНА	06.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1667	ОШИБАЕВ	АСХАТ	БЕКЕНОВИЧ	10.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1668	АЙТЖАНОВА	САМАЛ	МУРАТОВНА	10.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар

1669	АХМЕТОВ	ЖАНДОС	ОСКЕМБАЕВИЧ	10.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1670	СУЛЕЙМЕНОВА	ЖУЛДЫЗЫ	КОНЫСБЕКОВНА	10.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1671	КАМАЛИЕВА	ГУЛЬНАРА	КАСЕВОННА	10.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1672	БАЛМАНОВА	БОТАГОЗ	АМАНГЕЛЬДИЕВНА	11.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1673	КАРАГОЗИНА	РАЙХАН	ЕЛЬТАЕВНА	11.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1674	ГЛАШЕВА	АЙЖАН	МАГЖАНОВНА	11.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1675	ЕРМАГАНБЕТОВА	ГУЗЕЛЬ	ТУЛЕОВНА	11.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1676	АКЫНОВА	ГУЛЬДЕН	БОРАНБАЕВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1677	РЫСКАЛИЕВ	РУСТЕМ	СУЛТАНМУРАТОВИЧ	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар

1678	ЗЕЙНЕЛОВА	МАРИЯШ	ЖУМАБЕКОВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1679	ЖИЛКИБАЕВА	АСЕМГУЛ	МЫНЖАСАРОВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1680	БАЛСАРИНА	АНАР	МУХТАРОВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1681	СМАИЛОВА	АЙМАН	ДАЙРАБАЕВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1682	СМАГУЛОВА	ҚИРМЫЗА	МУСТАФЕВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1683	КАЛИЕВА	ГУЛНУР	БЕГИМБАЕВНА	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1684	САЙЛЫГАРА	ЖАНДОС	САПАРБЕКҰЛЫ	12.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1685	КЕНЖЕБЕКОВА	БАЯН	БЕГАЛДИНОВНА	13.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар
1686	АБИЛТАЕВА	ДАНА	АСКАРОВНА	13.03.2009	Мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері, әскери қызметшілер, ғарышкерлікке кандидаттар, ғарышкерлерге, арнаулы мемлекеттік орган қызметкерлері және мемлекеттік сайланбалы қызмет атқаратын адамдар

Table with 5 columns: ID, Surname, Name, Patronymic, Date. Contains entries 1687-1713.

Table with 5 columns: ID, Surname, Name, Patronymic, Date. Contains entries 1714-1740.

Table with 5 columns: ID, Surname, Name, Patronymic, Date. Contains entries 1741-1749.

(Жалғасы бар)

«Астанинская ЭнергоСбытовая Компания» ЖШС, БСН 070740004624, жарғылық капиталының 20 048 846,46 теңгеге төмендегені туралы хабарлайды. Шағымдар хабарландыру жарияланған күннен бастап бір ай ішінде ҚР, Нұр-Сұлтан қ., Байқоңыр ауданы, Иманов к-сі, 11, «Нұрсәулет» БО мекенжайы бойынша қабылданады.

НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕР ТАЛҚЫЛАНДЫ

Нұр-Сұлтан қаласы Ардагерлер кеңесі кезекті пленумында соңғы уақытта атқарылған жұмыстары мен кезекті міндеттерін талқылады. Отырысқа ардагерлердің қалалық және аудандық кеңестерінің басшылары мен елордалық ардагерлер қозғалысының активі қатысты.

Қалалық Ардагерлер кеңесінің төрағасы Сансызбай Есілов елордалық ардагерлер ұйымы есеп беру кезеңінде өкілетті және атқарушы органдармен, бизнес құрылымдарының өкілдерімен, еріктілер ұйымдарымен, қоғамдық бірлестіктермен жұмысты жандандырып, ұйым қатарына жаңа мүшелерді тарта білді, сондай-ақ қарттардың әлеуметтік-тұрмыс жағдайларымен танысып, оларға атаулы көмек жасауды ұйымдастыра білді.

Ардагерлерге қолдау мен қамқорлық жасауда қалалық кеңес қызметтің жаңа тәсілдерін тауып, күнделікті жұмыстарында қолдана білді. Атап айтқанда, ардагерлер ұйымдарын ұйымдық нығайту мен материалдық жағдайында қолдау іс-шаралар дайындап, қарттарды қоғамдық жұмысқа тартты.

Аға ұрпақ ұйымдары Ардагерлер орталығының жұмысын егде адамдардың бос уақыттарын тиімді пайдалануға, оларды көркемөнерпаздар ұйымдарына тартуға, жеке қызығушылық клубтарын ашуға, бұқаралық спорттық және мәдени іс-шаралар өткізуге мұрындық бола білді. Ардагерлердің атқарған ерен еңбектері мен ерліктері Ұлы Жеңісті, Халықаралық қарттар күні мен басқа да белгілі мерекелерде атап өтілуде.

Пленумға қатысушылар ұйымның басты міндеті қаладағы ардагерлер қозғалысын әрі қарай жетілдіру, қарттарға қамқорлықты күшейту, олардың күнделікті мәселелерін шешу деп қабылдады. Ардагерлер ұйымдарын елордадағы ардагерлер қозғалысын жетілдіруде өкілетті және атқарушы органдармен, бизнес өкілдерімен, саяси партиялармен, жастар ұйымдарымен, еріктілер қозғалыстарымен бірлескен жұмыстарды нығайтуға, жастарды отансүйгіштікке, рухани тәрбиелеуге әрі қарай да белсенді атсалысуға шақырды.

Ардагерлер ұйымдарын коронавирус пандемиясы индеті кезінде жұмыс жүргізу жолдарын жетілдіруге, қарттардың құқықтары мен мүдделерін қорғауды жаңаша форматта жүргізуге ұсыныс жасалды.

Талқыланған мәселелер бойынша Ардагерлердің қалалық кеңесі пленумының қаулылары қабылданды.

Қалалық Ардагерлер кеңесі

Қалалық Ардагерлер кеңесі және Сарыарқа аудандық Ардагерлер кеңесі Ұлы Отан соғысының ардагері Ширванова Рауза Ахметқызының қайтыс болуына байланысты туған-туыстары мен жақындарының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

» Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің жанындағы көпір астында жаңа қоғамдық кеңістік пайда болады. Онда стритбол, коньки, үстел теннисі және жаттығу алаңдары бар.

Сонымен қатар «Арқар» көпірінің астындағы аумақта демалыс алаңы кеңейтіліп, олар жаңа граффитимен толықтырылды. Спорттың белсенді түріне арналған алаң Геннадий Головкин бейнеленген муралмен безендіріледі. Ол көше фитнесі жабдықтарымен, workout алаңымен, гантельдермен, штангалармен және т.б. жабдықталады. Жақын жерде балаларға арналған алаң болады. Бұл өнер туындыларын еліміздің әр қаласынан келген қылқалам шеберлері салды. Сондай-ақ «Арқар» көпірінің астындағы кеңістік Триатлон және Президент саябақтарын біріктірді. Бүгінде елорда әкімдігі шаһар

тұрғындарының демалысы үшін жайлы жағдай жасауға ерекше көңіл бөліп, бұрын бос жатқан жерлер аулалық алаңдармен, шағын саябақтармен және желекжолдармен көркейтілді. Мәселен, бұған дейін Шәкәрім Құдайбердіұлы даңғылы, 17/6 мекенжайындағы бос жатқан аймақ абаттандырылып, футбол алаңы салынды. Автотұрақ мәселесі де оң шешілді.

Бетті дайындаған Азамат ЕСЕНЖОЛ

ӘЛ-ФАРАБИ ӘЛЕМІМЕН ҚАУЫШУ

» Әлемнің «екінші ұстазы» атанған Әбу-Насыр әл-Фараби бабамыздың 1150 жылдық мерейтойы аясында елордадағы ұлы ғалымның есімі берілген Оқушылар сарайында «әл-Фараби әлемі» оқу-тәрбие орталығы ашылды.

Жаңа оқу жылы қарсаңында ашылған орталықтың мақсаты – ғибратты ғалымның шығармашылық мұрасын зерделеп, ұрпақ санасына сіңіру. Енді осы оқу-тәрбие орталығында ойшыл тұлғаның сан түрлі қырын анықтайтын «әл-Фараби және ғылым», «әл-Фараби және өнер», «әл-Фараби және тәрбие», «әл-Фараби және поэзия», «әл-Фараби және шешендік өнер» бөлімдері жұмыс істейді.

– Бұл бағыттар бойынша оқушылар ғалымның медицина, астрономия, математика, геометрия, логика, философия саласындағы еңбектерін жинақтап, ізденеді. Алдағы уақытта әл-Фараби туралы деректі фильмдер, танымдық дүниелер дайындап, оның өмір сүрген кезеңіне қатысты тың деректерді осы орталыққа топтастырып, ғұламаның

қалдырған мол мұрасын насихаттау жұмысын жалғастырамыз, – деді әл-Фараби атындағы Оқушылар сарайының директоры Ербол Іргебай.

Сондай-ақ игілікті шара аясында ұлы

философтың бюсті қойылып, Оқушылар сарайының аспаптық музыка бөлімінің оқытушылары белгілі композитор Кенжебек Күмісбековтің «Фараби сазы» туындысын орындады.

МЕРЕКЕЛІК ОНЛАЙН ЖАРЫСҚА ҚАТЫСЫҢЫЗ

» Елордада 28, 29 және 30 тамыз күндері жүгіру және веложүгіруден онлайн жарыс ұйымдастырылады.

Нұр-Сұлтан қаласы Дене шынықтыру және спорт басқармасының ұйымдастыруымен өткізілетін онлайн жарыстар елорда саябақтарында таңғы сағат 06:00-ден кешкі 21:00-ге дейін, қатысушылардың ыңғайлы уақытына қарай өткізіледі. Әуесқой жүгірушілер жарысы 18, ардагерлер арасындағы жарыс 40 жастан асқандар арасында өтеді. Веложарысқа қатысушылар да осындай екі топта ұйымдастырылады.

Жарыс нәтижелері «Strava» қосымшасы арқылы анықталып, жеңімпаздар арнайы сыйлықтар, дипломдар және медальдармен марапатталады.

БАС БАПКЕР КЕТТІ

» Футбол клубының басшылығы бас жаттықтырушы Михал Билекпен келісімшартты бұзғанын хабарлады.

«Астана» командасы соңғы екі ойында қатарынан ұтылған еді. Алдымен Чемпиондар лигасының іріктеу кезеңінде Брест қаласының «Динамо» командасынан 3:6 есебімен тізе бүксе, Қазақстан чемпионатының төртінші турында Қостанайдың «Тобыл» клубынан 0:2 есебімен жеңіліп қалды.

«Астана» футбол клубы чехиялық маманға еңбегі үшін алғыс айтып, алдағы мансабына, соның ішінде Қазақстан ұлттық құрамасындағы жұмысына табыс тіледі.

Ал, әзірге астаналық командада бас бапкердің міндетін «Питерборо» (Англия), «Вентспилс», «Рига», «Сконто» (барлығы – Латвия), «Ростов» (Ресей), «Саншайнз» (Нигерия) клубтарында бапкерлік қызмет атқарған, «PRO» санатындағы бапкерлік категориясы бар, ағылшындық тәжірибелі маман Пол Эшуорт атқаратын болады.